

KORONA GÜNLERİNDE KAOSU YAŞAMAK

Örneği görülmemiş bir karmaşanın ortasında, basından alıntılarla garip bir gezinti!

Siyasette ve medyada, her fırsatta, gururla, şimdi kararımız ekonomiye karşı, insan yaşamından yana, deniliyor. Bu Korona hallerinde asıl baş döndürücü olan da bu, çünkü bugüne kadarki insanlık tarihinde ve bir önceki güne kadar hep tersi oldu. Nasıl olur da birden bire insanlık adına şu ana kadar geçerli olan tüm oyun kuralları devre dışı kalır? Hatta kârın ve vurudumduymazlığın? Özgürlük haklarının da, çünkü sözde ölümcül bir tehdit oluşturabilirlermiş?

Nereden geldi bu ani ve, evet, yaşama karşı alkışlanacak derin saygı? Şimdiye dek siyasette, ekonomide, hatta tıbbın bir bölümünde bunların yokluğunu acıyla hissettik. Bu fenomen için henüz mantıklı bir açıklama yok, yalnızca şaşkınlık var. Ve korku.

der Freitag, Daniela Dahn, Ausgabe 17/2020 - <https://www.freitag.de/autoren/daniela-dahn/verruেকে-massstaeb>

Federal hükümet ve Robert Koch Enstitüsü pandemi tehlikesini tahmin kriterlerini bir kez daha değiştirdi: Önce enfeksiyon kapanların ikiye katlanması kısıtlayıcı, ardından üreme sayısı, şimdi de birden bire saptanan vakaların mutlak sayısı kriter oluyor. Bu inandırıcı değil.

LÜGEN MIT ZAHLEN, 29.04.2020 - <https://www.luegen-mit-zahlen.de/blog/corona-kriterien>

FDP Başkanı geçen hafta mecliste şunu söyledi: „Maskeler önce gereksizdi, ardından bunlar virus yuvası dendi, sonra bir nezaket göstergesi oluverdiler, daha sonra zaruri bir ölçü, ve bugüne maske zorunluluğu getirildi“.

Berliner Zeitung, 26. April 2020 - <https://www.bz-berlin.de/deutschland/bayern-streng-berlin-eher-lax-zieht-deutschland-bei-der-maskenpflicht-mit>

COVID-19, Fırsat Eşitliği ve Bilgi Yoksulluğu Mücadele

Bülent Kaya

Başka bir deyimle, ait olduğumuz sosyal kategori sağlık durumumuzu belirleyen en önemli etken. Halk sağlığı alanında yapılan tanınmış çalışmalar, en zengin Avrupa ülkelerinde bile, uzun ve sağlıklı yaşam şansına sahip olanların maddi durumları ve sosyal konumları yüksek bireyler ve aileler olduğunu göstermekte. Sağlıkla olan ilişkimizi belirleyen ve ağırlıklı sağlık sisteminin dışında kalan sosyal faktörler göçmen toplulukların Koronavirüsü ile ilişkilerini nasıl etkiledi?

SAYFA 3

Sosyal Devletin Üstesinden Gelemesi Gereken bir Sorun olarak Korona Pandemisi

Christoph Butterwegge

Üniversite öğrencileri yarı zamanlı işlerini kaybetti (örneğin gastronomi alanında), anneler eğitim ve bakım yerleri haftalarca kapalı kalan çocuklarıyla birlikte, tatillerinden vazgeçmek zorunda kalmalarına, ruhsal yükün ağır ve tek ebeveynli hanelerin yaşam alanlarının diğerlerine kıyasla ortalamada çok daha dar olmasına rağmen, evde kaldı. Federal devlet, eyaletler ve belediyeler Korona Krizi'nde kısa süreli çekimser kaldıktan sonra bir gecede destek önlemleri, krediler ve teminatlar için bir trilyon Avro seferber etti.

SAYFA 4-5

Korona Günlerinde Toplum ve Sosyal Politika

Prof. Dr. Heinz Süner

Şu andaki Korona Krizi için bir tarafta ulusal çerçevede ve de AB bağlamında ilginç olan şey, varolan sorunların işlenmesi/aşılması amacıyla hazır bulundurulmuş devasa tutarlarla farklı düzenlemelerde ve farklı kurumların çalışması ve diğer tarafta bir önceki finans krizinin „kazanalarının“ utanmadan yüze 10 ila 20 bandında bir kredi riskiyle çalışmayı reddetmesidir - hem de bunu üzerlerine kamu paraları yağıdıktan sonra yapıyorlar.

SAYFA 10

Corona - Bilgiçlerin İsyanı ve Pippi Langstrumpf Devrinin Sonu

Prof. Dr. Peter Rödler

Buna rağmen, Korona Pandemisi çerçevesinde, sosyal ağlarla ilişkide gerekli, özonay balon-cuklarını' hazır bulunduran kendi fikrinin, doğruluğundaki ısrarcılık öyle biçimler alıyor ki, geçenlerde şu haber bir virüs gibi yayıldı: **SON DAKİKA: Korona uzmanlarının sayısı ilk kez enfeksiyon kapanların sayısını geçti.** Bu haber her ne kadar açık, kabarevari bir amaç gütsede, internetteki görüş ve öfke dalgalarına baktığımda, haberin gerçekte isabetli olduğu izlenimini edindim.

SAYFA 11-12

1. sayfadan devam... ▶

KORONA GÜNLERİNDE KAOSU YAŞAMAK

Korona Krizi'nde acil gerekli maskelerin tedariki konusunda ortam kızışıyor: Avrupa siyasetçiler ABD'ni bu konuda haksız yöntemlere başvurmakla suçluyor: Buna göre Tayland'ın Bangkok havalimanında Berlin için öngörülen 200.000 maske ABD'ne yönlendirildi. Berlin'in İçişleri Senatörü Andreas Geisel (SPD) cuma günü, „biz bunu bir modern kor-sanlık eylemi olarak görüyoruz“ dedi.

faz.net, 04.04.2020 - <https://www.faz.net/aktuell/politik/inland/hat-amerika-200-000-atemschutzmasken-fuer-deutschland-konfisziert-16711782.html>
.....

ABD Texas Eyaleti Vali Yardımcısı Dan Patrick kısıtlamaları artık devam ettirmek istemiyor. Cumhuriyetçiler üyesi Patrick, Fox News'le yaptığı görüşmede ekonominin Korona Krizi'ne kurban edilmemesi gerektiğini söyledi. Bunun yerine zihniyeti değiştirmek gerektiğini belirtti: Patrick yaşlıların ülke çıkarı için „hayatlarını riske atmaları“ gerektiğini ima etti.

Stern.de, 24.03.2020 - <https://www.stern.de/politik/ausland/vize-gouverneur-von-texas--senioren-wuerden-fuer-die-wirtschaft-ihr-leben-riskieren-9195702.html>
.....

Boris Palmer:

„Size kabaca söyleyeyim: Biz Almanya'da yarım yıl sonra - yaşları ve ön hastalıkları nedeniyle - zaten ölü olacak insanları kurtarıyoruz belki de“.

stuttgarter-nachrichten.de, 28.04.2020 - [https://www.stuttgarter-nachrichten.de/inhalt.coronavirus-in-deutschland-boris-palmer-wir-retten-menschen-die-moeglicher-weise-sowieso-bald-sterben.5e861f37-770b-44e6-87a8-6f2a8927135e.html](https://www.stuttgarter-nachrichten.de/inhalt.coronavirus-in-deutschland-boris-palmer-wir-retten-menschen-die-moeglicherweise-sowieso-bald-sterben.5e861f37-770b-44e6-87a8-6f2a8927135e.html)
.....

Ünlü bir gazete olan „El País“ manşete büyük harflerle bir kadın doktorun açıklamaları nı taşıdı: „Bu bizim kuşağın savaşı“. Bu akla hayale gelmeyecek durumlara yol açıyor. Doktorlar enfeksiyon kapmış yaşlılar için hangi hastanın tedavi görüp görmeyeceğine karar vermek zorunda.

FOCUS ONLINE, 23.03.3030 - https://www.focus.de/politik/ausland/zum-sterben-zurueckgelassen-spaniens-altenheim-bewohner-werden-kaum-behandelt_id_11804669.html
.....

Uzmanlar uzun süredir Korona Krizi sırasında ev içi şiddetin tırmanacağı uyarısını ya-pıyor. Şimdi görüldüğü kadarıyla ilk rakamlar ve araştırmalar bu korkuların gerçeğe dö-nüşüğünü gösteriyor. Merkezi Strasbourg'da bulunan Avrupa Konseyi'nin Genel Sekreteri Marija Pejcinovic Buric'e göre, AB üye ülkelerinden gelen raporların, şu anda çocuk ve ka-dınların pandemi öncesine kıyasla evlerinde daha büyük bir şiddet riskiyle karşı karşıya kaldığını gösteriyor.

tagesschau.de, 28.03.2020 - <https://www.tagesschau.de/ausland/corona-europarat-haeusliche-gewalt-pejcinovic-buric-101.html>
.....

Koronavirüsü Pandemisi'nin ABD'nde şiddetlenmesi daha şimdiden sayısız insanın iş-siz kalmasına neden oldu: Mart ayı ortasından bu yana 30 milyon insan işsizlik başvuru-sunda bulundu.

SPIEGEL.de, 30.04.2020 - <https://www.spiegel.de/wirtschaft/usa-mehr-als-30-millionen-arbeitslose-seit-maerz-a-3617613d-6474-47ba-89b4-4b7a021d5d76>

Alman şirketleri Korona Krizi'nde 26 nisanı kadar 10,1 milyon insan için kısa çalışma ödeneği başvurusunda bulundu. Federal İş Kurumu Nürnberg'de bu rekor sayıyı duyurdu. Böylece iktisatçıların tüm tahminlerinin üzerinde bir rakam ortaya çıkmış oldu.

ZEIT.de, 30.04.2020 - <https://www.zeit.de/wirtschaft/2020-04/bundesagentur-fuer-arbeit-10-1-millionen-menschen-in-kurzarbeit>
.....

İtalya'da sınırlar birçok kişide gerilmiş durumda. Piepoli Enstitüsü'nün ve İtalya Psiko-loglar Birliği'nin bir anketine göre her on İtalyandan sekisi izolasyon nedeniyle stres yaşı-yor. En önemli nedenler buna göre para sorunu ve yaşam derdi. Yerel İtalyan gazeteleri re-hin karşılığında para veren ofisler önünde uzun kuyruklar oluştuğunu bildiriyor. Yiyecek satın alabilmek için insanlar ziynet eşyalarını ve saatlerini rehin bırakıyor.

Berliner Zeitung, 21.04.2020 - <https://www.berliner-zeitung.de/politik-gesellschaft/corona-folgen-in-italien-zerfaellt-das-soziale-leben-li.81701?mktcid=sms&mktcval=05%20Share%20Hub%20Von%20meinem%20iPho-ne%20gesendet>
.....

Robert Koch Enstitüsü (RKI) Almanya'da enfeksiyon rakamlarındaki gelişmeyi olum-lu değerlendiriyor. RKI Başkanı Lothar Wieler „Aktarılan enfeksiyon vakaları düşmeye de-vam ediyor. Bu çok iyi bir haber“ dedi.

tagesschau.de, 05.05.2020 - <https://www.tagesschau.de/inland/corona-rki-zahlen-105.html>
.....

İşyerleri, restoranlar ve spor: Federal devlet ve eyaletler Korona Krizi'nde kapsamlı es-neklilere gidilmesi konusunda anlaştı. Mesafenin korunması kuralının 5 Haziran'a kadar sürmesi amaçlanıyor - ama hafifletilmiş haliyle.

tagesschau.de, 06.05.2020 - <https://www.tagesschau.de/inland/lockerungen-bund-laender-101.html>
.....

Kanser, kızamık, verem ve sıtma: Yaşamı tehdit eden hastalıklara karşı mücadele dün-yadaki Korona Krizi nedeniyle boşa çıkma tehlikesi altında. Tıpçılar ve STK'lar Korona'dan değil, onun yol açtıkları yüzünden aslında tedavi edilebilir hastalıklar nedeniyle milyon-larca ölüm gerçekleşmesinden korkuyor. [...] Uluslararası bir kampanya olan „Stop TB Partnership“in yeni araştırması, dünya genelinde 2020 ila 2025 arasında 6.3 milyon ek yeni verem vakasıyla karşılaşılacağından ve ek olarak 1.4 milyon insanın öleceğinden hareket ediyor. [...] Sıtma için de rakamlar ürkütücü. Dünya Sağlık Örgütü'nün nisan sonu yayınladı-ğı örnek hesaplamalara göre bu yıl Afrika'da sıtma nedeniyle ölümlerin ikiye katlanabile-ceği belirtiliyor. Bu, gerçekleşmesi tahmin edilen 386.000 ölümün 769.000'e çıkması demek.

SPIEGEL.de, 08.05.2020 - <https://www.spiegel.de/politik/ausland/wegen-coronavirus-weltweiter-anstieg-an-tuberkulose-masern-malaria-befuerchtet-a-1e8491eb-f5a1-4d29-912c-21686250710d>

PoliTeknik

İÇİNDEKİLER

1.- 2. Sayfa

PoliTeknik

Korona Günlerinde Kaosu Yaşamak - Örneği görülmemiş bir karmaşanın ortasında, basından alıntılarla garip bir gezinti!

3. Sayfa

Bülent Kaya

COVID-19, Fırsat Eşitliği ve Bilgi Yoksulluğuyla Mücadele

4.- 5. Sayfa

Christoph Butterwegge

Sosyal Devletin Üstesinden Gelemesi Gere-ken bir Sorun olarak Korona Pandemisi

5. Sayfa

Prof. Dr. Claus Melter

Yoksulluk, Irkçılık ve Sağlık - Korona Krizi'nin Görünümleri

6.- 7. Sayfa

Prof. Dr. Michael Klundt

Dünden Bugüne Yapısal Şiddetin Kökenleri - Toplumsal ve Bilimsel Bağlamların Çoğunlukla Aydınlatılmamış Tarihi Boyunca Doludizgin bir Koşu

8. Sayfa

Dr. Yeşim Kasap Çetingök

Psikanalizde Kendi ve Diğeri ile Kurulan İlişkinin Niteliği ve Ebeveyn Eğitim Stilleri

9. Sayfa

Can Aydın

Amerikan Bağımsızlık Mücadelesi III

10. Sayfa

Prof. Dr. Heinz Sünker

Korona Günlerinde Toplum ve Sosyal Politika

11. Sayfa

Dr. Wolfgang Bittner

Alman Çıkarlarını Göz Ardı Eden Alman Politikası

12.- 13. Sayfa

Prof. Dr. Peter Rödler

Corona - Bilgiçlerin İsyanı ve Pippi Langstrumpf Devrinin Sonu

14.- 15. Sayfa

Celil Denктаş

Dünden Bugüne Demokrasi III

Bahattin Gemic

Yabancı Düşmanlığını Durduralım!..

16. Sayfa

Yayında!

PoliTeknik International

PoliTeknik Español

PoliTeknik Português

KÜNYE | IMPRESSUM

PoliTeknik

Türkçe Gazete
Türkische Zeitung

Quartalsweise
Üç ayda bir
Unentgeltlich
Ücretsiz
ISSN 2198-8706

Herausgeber/
Yayımlayan Kurum:
Verein für Allseitige Bildung e.V.
(Çökyönlü Eğitim Derneği)

Visdp | Chefredakteur/
Genel Yayın Yönetmeni:
Zeynel Korkmaz

Postanschrift/Posta adresi:
Postfach 25 03 48
40092 Düsseldorf

Webseite/Internet adresi:
www.politeknik.de

Kontakt/ İletişim
info@politeknik.de

Druck/ Baskı:
Hürriyet A.Ş.
Zweigniederlassung Deutschland
An der Brücke 20-22
64546 Mörfelden Walldorf

Gestaltung/Grafik Tasarım
Atelier Grafik & Illustration
Ömer Yaprakkıran

Bülent Kaya | Siyaset Bilimci ve Araştırmacı - İsviçre

COVID-19, Fırsat Eşitliği ve Bilgi Yoksulluğuyla Mücadele

COVID-19'un (yeni tip Koronavirüsü) Avrupa ülkelerinde belirmesinden beri yetkili sağlık kurumları virüs, hastalık, bulaşma ve kendini koruma konusunda toplumu bilgilendirmek için hızlı ve yoğun bir enformasyon kampanyası başlattı. Kampanya zamanla karantina ve sosyal izolasyon durumlarında ruh sağlığının korunmasına, evde fiziki hareket yapabilmeye ve sosyal yaşamın devam ettirilmesine yönelik birçok bilgiyi içerecek şekilde genişledi. Bu enformasyon rüzgârına, sivil toplum örgütleri, her türlü yazılı ve görsel basın, radyo, internet ve sosyal medya da kendi çapında katılınca kendimizi tabiri caizse, bir "infodemi" (enformasyon salgını) içerisinde bulduk.

Eşit olmayan koşullarda "bulaşma riski" yönetimi

Halk sağlık kurumları verdikleri mesaj ve bilgilerle ellerimizi nasıl yıkayacağımız gibi hijyen ve sosyal mesafe kuralı gibi de sosyal davranışlarımızı doğrudan etkilemeyi hedefliyor. Bu bilgilendirme kampanyalarının amacı, herkesin kendisi ve başkaları için Koronavirüsüne yakalanma riskini en aza indirmeye yönelik ortak bir davranış biçimine sahip olmasını sağlamak. Yeni tip Koronavirüsü'nün, "kadın-erkek, genç-yaşlı, gelir durumu yüksek-gelir durumu düşük, eğitim düzeyi yüksek-eğitim düzeyi düşük, göçmen kökenli-göçmen olmayan vb. ayrımı yapmadan bulaşma riski ve sağlığı tehdit etme noktasında herkese eşit davrandığı" algısı kampanya konseptlerinin ortak ana referansını oluşturdu.

Koronavirüsü'nün eşitlediği "bulaşma riski", herkesin aynı insani doğaya sahip olması açısından eşit ve bir o kadar da kırılğan olduğunu bir kez daha hatırlatmış oldu. Ama bunun yanında Koronavirüsü, insanlar arasında korunma, izolasyon ve karantina ortamları, bilgiye ve tedaviye erişimdeki sosyal eşitsizlikleri de su yüzüne çıkarmış oldu. Bu durum elbet ki yeni bir şey değil. Dünya Sağlık Örgütü'nün kıdemli uzmanı Michael Marmot ve meslektaşlarının raporları uzun süredir sosyal alandaki eşitsizliklerin sağlık alanındaki eşitsizliğin temel nedeni olduğunun altını çizmekte ve devletleri sosyal eşitsizliklerle mücadelede odaklanmaları tavsiyesinde bulunmakta. Başka bir deyimle, ait olduğumuz sosyal kategori sağlık durumumuzu belirleyen en önemli etken. Halk sağlığı alanında yapılan tanınmış çalışmalar, en zengin Avrupa ülkelerinde bile, uzun ve sağlıklı yaşam şansına sahip olanların, maddi durumları ve sosyal konumları yüksek bireyler ve aileler olduğunu göstermekte.

Sağlıkla olan ilişkimizi belirleyen ve ağırlıklı sağlık sisteminin dışında kalan sosyal faktörler göçmen toplulukların Koronavirüsü ile ilişkilerini nasıl etkiledi? Şu bilinen bir gerçek ki, Batı Avrupa'da yaşayan göçmen ve göç kökenlilerden sayıları küçümsenemeyecek bir bölümünün eğitim düzeyi yetersiz, aylık geliri düşük, kalifiyesiz, icrası zor iş koşullarında çalışıyorlar, sağlık

Koronavirüsü'nün ilk günlerinde bilgi ihtiyaçlarını kendi köken ülkelerinin haber kaynaklarından karşılamaya çalıştı. Bütün Batı Avrupa göç toplumlarının resmi enformasyon kampanyaları, kısa bir süre sonra, bu "Bilgi yoksullarının" var olan bilgiye erişmelerini sağlamak ve bilgi ihtiyaçlarını karşılamak için bazı girişimlerde bulunmaya zorlandı. İlk etapta temel bilgi ve mesajlar vi-

yetersiz kaldığı anlamına gelmektedir. Bu alanda, İsviçre Sağlık Dairesi (BAG/OFSP) göçmen medyası (göçmenler tarafından göç dillerinde kurulan medya organları) ile ilginç bir proje başlatarak, genelde göçmen toplulukların, özelde de "Bilgi Yoksulu" göçmenlerin Koronavirüsü konusundaki bilgi ihtiyacını karşılama çabasına girdi ve bu işbirliğinin koordinasyonunu da bir sivil toplum kuruluşu olan İsviçre Kızıl Haç örgütünün bünyesindeki bir platforma (migesmedia.ch) verdi.

Bildiğimiz kadarıyla, Batı Avrupa toplumlarında bir ilk olan bu projenin ana konsepti şu: göçmen medyasının göçmen topluluklara olan yakınlığını bu toplulukların bilgi ihtiyaçlarının belirlenmesinde değerlendirmek ve göçmen medyasını bu ihtiyaçlara cevap verecek format ve içerikler kullanarak göçmenleri anadilinde bilgilendirmeye teşvik etmek. Göçmen medyası, aktarılan temel mesaj ve bilgiler konusunda İsviçre Sağlık Dairesi'nin bilgilerini kullanmak zorunda. Ama bilgi formatı (video ve radyo spot, röportaj, makale vb.) ve iletişim kanallarının (sosyal medya, WhatsApp, Internet gazeteciliği vb.) seçiminde ve yaratıcılıklarını kullanma konusunda ise özgürler. İsviçre Sağlık Dairesi tarafından madde olarak desteklenen göçmen medyasının bilgilendirme potansiyelinin seferber edilmesi, ana akım iletişim kanalları üzerinden bilgilendirme stratejisinin yerine geçmiyor, aksine onu tamamlayan bir işlev görmektedir. Böylelikle halk sağlığı alanında evrensel bilgilendirme stratejisinden yeterince yararlanamayan dezavantajlı kesimlere İngiliz epidemiyolog ve halk sağlığı profesörü Marmot'un önerdiği "orantılı evrensellik", yani halk sağlığı alanında ki bilgilendirme stratejileri, herkese hitap etmeli ve herkesi kapsamalı (evrensellik) ama, daha fazla ihtiyacı olanlara daha fazla hitap edilmeli (orantılılık) ilkesinin bir örneği hayata geçirilmiş oldu. Böylece, dezavantajlı göçmen grupların bilgiye erişim konusundaki eşitsiz pozisyonları az da olsa eşitlenmiş oldu.

İleriki süreçte halk sağlığı alanında ki stratejik bilgilendirme kampanyalarının göçmen medyasının bu potansiyelini daha fazla dikkate alması ve özel projelerle değil, başından beri kampanya sürecine bir partner olarak entegre etmesi daha uygun olacaktır.

KORKU VE PANİK DURUMUNDAN ETKİLENEN GÖÇMEN GRUPLARIN EN DEZAVANTAJLI DURUMDA OLANLARI EBETTE Kİ KAMP ORTAMINDA TOPLU YAŞAMAK ZORUNDA KALAN SİĞİNMACI GÖÇMENLERDİ.

durumları zayıf ve fiziki koşulları yeterince sağlıklı olmayan ev ve çevrelerde yaşıyorlar. Bu yüzden bu göçmen kesim, toplumun yoksullar, evsizler, sosyal yardımla geçinenler vb. gibi düşük sosyoekonomik duruma sahip diğer gruplarıyla birlikte, Koronavirüsü'nden korunma sürecini dezavantajlı koşullarda geçirdiler ve geçiriyorlar. Gönüllü veya mecburi izolasyon sürecini daracık, balkonsuz ve kalabalık sitelerde kümelmiş apartmanlarında, bağışıklık sistemlerini güçlü tutacak beslenme olanaklarından mahrum bir şekilde yaşamak zorunda kaldılar. Sosyoekonomik düzeyleri yüksek kesimlerle aynı korkuya (enfekte olma) sahip olmalarına rağmen, korkuyla mücadele etme koşullarında onlarla hiçbir şekilde eşit durumda değillerdi. Korku ve panik durumundan etkilenen göçmen grupların en dezavantajlı durumda olanları ebette ki kamp ortamında toplu yaşamak zorunda kalan sığınmacı göçmenlerdi. Bu

deo spotu gibi sadece görsele dayanan (herhangi bir söz ve yazı kullanılmadan) bilgi materyalleri üzerinden dezavantajlı gruplara ulaştırılma çabasına girildi. İkinci etapta, daha fazla açıklamaya gerektiren bilgi ve mesajlar göçmen toplulukların dillerine çevrildi. İsviçre gibi bir çok ülke bunu sistematik bir şekilde ve sık sık güncelleyerek yaptı.

Ne var ki, bilgi ve mesajların göçmen dillerine çevrilmesi göçmenlerin bu mesajlara kolaylıkla erişebildiği ve onları anlayabildiği anlamına gelmiyor, özellikle de "Bilgi Yoksulları" diye tanımladığımız göçmen çevreler için. Örneğin Almanya'da geçtiğimiz nisan ayında yapılan bir araştırmada, toplumun, farklı konulara ve bilgi kanallarına göre değişen, yüzde 6-17 gibi bir oranı Covid-19'la ilgili bilgileri anlamakta çok zorlandığını göstermekte. Yüzde 17 gibi bir kesim internet yoluyla eriştikleri bilgilerin doğru olup olmadığından

BU KESİMLER, KORONAVİRÜSÜ'NÜN İLK GÜNLERİNDE BİLGİ İHTİYAÇLARINI KENDİ KÖKEN ÜLKELERİNİN HABER KAYNAKLARINDAN KARŞILAMAYA ÇALIŞTI.

yüzden göçmenlerin, gönüllü veya mecburi izolasyon sürecinin olumsuz etkilerinden, özellikle ruh sağlığı açısından en fazla etkilenen kesim olma olasılığı çok yüksek.

Bilgi Yoksulluğuyla mücadele: halk sağlığı örgütleri için ciddi bir bahis

Göç alan ülke diline veya dillerinden birine yeterince hakim olamayan göçmenler, dijital ortamlarda bilgi ve habere ulaşma yetilerine sahip olmayan veya bu yetileri çok düşük olanlar, deyim yerindeyse, "Bilgi Yoksulları" olarak göç alan ülkelerin kendi ulusal dilinde veya dillerinde çıkarılan bilgilere ve bilgi kaynaklarına erişememe gibi bir durumla karşı karşıya kaldı. Bu kesimler,

emin olamıyor ve nasıl doğrulayacağını da bilemiyor. Göçmen toplulukların en dezavantajlı gruplarında, bu oranların çok daha fazla olduğunu söylemek bir abartı olmayacaktır.

Bilgi aktarımında yakınlığın önemi ve göçmen medyasının potansiyeli

İsviçre'de yapılan bir araştırmaya göre göçmenler, sağlık bilgilerini en fazla doktorlar ve kendilerine daha yakın hissettikleri ve güvendikleri kanallar üzerinden (aile, tanıdıklar, yakın hissettiği medya vb.) temin etmekte. Bu durum, ana akım medya kanalları ve yazı ağırlıklı broşür ve bilgi fişleri gibi geleneksel formatların sağlık bilgilerinin göçmen toplulukların en dezavantajlı kesimine eriştirilmesinde eksik ve

Çeviri: PoliTeknik

Christoph Butterwegge

Sosyal Devletin Üstesinden Gelmesi Gereken bir Sorun olarak Korona Pandemisi

1974/75 yıllarında ham petrol fiyatlarındaki olağanüstü artışın tetiklediği, ama neden olmadığı dünya ekonomik krizine kadar birçok Batı Alman çok gelişmiş „kendi“ sosyal devletleriyle gurur duyuyordu. Ve bu sosyal devletin dönüştürülmesine, bir başka ifadeyle küçültülmesine başlandı. Federal Almanya ile Doğu Almanya'nın birleşmesinden sonra bu süreç neoliberalizmin etkisi altında daha da hızlandı. 1 Ocak 1995'te bakım sigortası yürürlüğe girdiğinde bakım gereksinimi riski ancak kısmen karşılanmış oluyordu, böylece Federal Almanya sosyal güvenlik sisteminde ihtiyacın karşılanması ilkesi ilk kez o an çiğnendi. Milenyumdan kısa bir süre önce yürürlüğe giren Riester Emeklilik Sigortası ile yaşlıların bakımı kısmen özelleştirildi. Bu da yaşam standardının güvence altında olması ve de işveren ve işçiler tarafından eşit finansman sağlanması ilkelerinin yarı yolda kalmasına neden oldu. Halk ağzıyla "Hartz IV" olarak adlandırılan *İş Piyasasında Çağdaş Hizmetler için Dördüncü Yasa*, Alman Başbakanı Gerhard Schröder liderliğindeki kırmızı-yeşil koalisyonunun yıktığı tabulardan biri daha olmuştur, çünkü uzun süre gelirsiz kalan insanların yaşam standardını az çok güvence altına alan işsizlik desteği kaldırılıp, yerine salt yardım ödeneği, farklı bir ifadeyle ücretlere ek ödenekler, İşsizlik Parası II getirilmiştir.

Covid-19 Koruma Önlemlerinin Sosyal Alaborası

Birçok insan „bir virüs karşısında herkesin eşit“ olduğuna inanıyor. Gerçekten de salgınlar, „demokratik“ olduklarını söyleyemeyiz, çoğu kez sosyo-ekonomik eşitsizliğin sınırlandırılmasına katkı sunmuştur. Bu Orta Çağ'da kısa bir süreliğine, sadece Avrupa'da sayısız insanı öldürmekle kalmayan veba pandemilerinde yaşandı. Eşitsizliğin sınırlandırılmasına neden olan gelişme bir tarafta gıda, toprak ve konut fiyatlarının (boş kalan evler nedeniyle) düşmesi ve de diğer tarafta ücretlerin artmasıydı (işgücünün azalması ve işçilerin işveren karşısında daha iyi pazarlık yapacak konuma gelmesi).

Bakterilerin neden olduğu ve Almanya'yı 19. yüzyılda etkisi altına alan kolera ve tifüs gibi salgınlar ile, SARS-CoV-2 olarak adlandırılan virüsün neden olduğu Covid-19 hastalığı arasındaki benzerlik, en çok bağışıklık sistemi ve gelir düzeyi zayıf kesimleri vurmasıdır. Astma gibi sosyal koşullara dayalı ön hastalıklar enfeksiyon kapma riskini artırıyor. Özellikle barınacak yeri olmayanlarla evsizleri (acil ya da toplu barınma yerlerinde), engellileri, bakıma muhtaçları, madde bağımlılarını, ikamet statüleri belirsiz sığınmacı ve göçmenleri, hayat kadınlarını, düşük gelirli ve geliri olmayanları (Hartz IV'ten geçinenler), cüzi bir emek-

lilik alanları (yaşlılıkta temel güvenceden yararlananlar) ve yarı zamanlı işlerini kaybeden üniversite öğrencilerini kapsayan iki toplum grubu kişisel bazda kısmen kesiliyor.

Üniversite öğrencileri yarı zamanlı işlerini kaybetti (örneğin gastronomi alanında), anneler eğitim ve bakım yerleri haftalarca kapalı kalan çocuklarıyla birlikte, tatillerinden vazgeçmek zorunda kalmalarına, ruhsal yü-

leri, tatiller ve gece vardiyası ek ödemelerinin vergi ve sosyal kesintilerden muaf tutulması hesaplamalarda dikkate alınmıyor, bu da „sıfır kısa çalışma“ koşullarında salt düşük gelirli dışındakiler için de eski ücretlerine kıyasla ciddi kayıplara ve alışlagelen yaşam standartlarının önemli ölçüde kısıtlanması yol açmıştır.

28 Mart 2020'de federal hükümetin yürürlüğe giren *Sosyal Koruma Paketi*

SONUÇTA MESLEKİ AÇIDAN ÖDÜN VERMESİ GEREKENLER ÖZELLİKLE KADINLARDI, ÇÜNKÜ İŞ VE AİLE ARTIK BAĞDAŞTIRILAMAZ HALE GELMİŞTİ.

dahi paylaşım politikasına ilişkin bir dengesizlik sergiliyor. Tek başına serbest meslek icra eden ve Korona Krizi'nden etkilenenler için İşsizlik Parası II'den yararlanmak kolaylaştırıldı ve bu kolaylık, varlıkların katı denetimden geçirilme uygulaması bir süreliğine askıya alınarak ve ses çıkarmadan yarım yıl boyunca daire büyüklüğünün uygun olduğu varsayılarak yapıldı. Buna kar-

şın Hartz-IV'ten geçinen, geçmişte olduğu gibi öğle sofralarında ya da kamuya bağlı ortak bir bakım yerinde verilen yemekten ücretsiz yararlanmak yerine, şimdi kapanan çocuk yuvaları ve okullar nedeniyle çocuklarına evde kendileri bakmak zorunda kalanlar içinse gıda desteği bile verilmedi.

22 Nisan 2020'de sendikaların ve SPD yönetiminin baskısı üzerine koalisyon kurulu, yıl sonuna kadar geçerli, kısa çalışma ödeneğinin üç ay sonra net gelirin yüzde 70'ine, çocuğu olanlar için yüzde 77'ye ve altı ay sonra ve çalışma süresinin en az yüzde 50 azalması durumunda, yüzde 80'e, çocuğu olanlar için yüzde 87'ye çıkarılmasını kararlaştırdı. Öte yandan kısa çalışma koşullarında olanlar için yıl sonuna kadar geçerli ek gelir sağlama olanakları genişletildi. Belki CDU sosyal komisyonunun düşündüğü asgari kısa çalışma ödeneği oluşturulması daha mantıklı olabilirdi, çünkü bu durumda düşük gelirli, geliri yüksek olanlardan daha fazla yararlanmış olacaktı. İşsizlik Parası I'den yararlanma hakları 1 Mayıs ve 31 Aralık 2020 döneminde son bulacak gelirsiz insanlar için süre üç ay uzatıldı. Geliri olmayan yaşlılar için İşsizlik Parası'ndan aza-

mi yararlanabilme süresi, 48 ay sigortalı çalışmış olmak kaydıyla kademeli olarak 24 aya çıkarıldı.

CDU, CSU ve SPD'den oluşan üst kurulun aynı geceki oturumunda kararlaştırılan, 1 Haziran 2020 ile 30 Haziran 2021'e kadar geçerli olan, otel ve gastronomi için katma değer vergisinin yüzde 19'dan yüzde 7'e indirilmesini öngören uzlaşma, devlet vergi gelirinden milyarlarca Euro kaybedeceği için salt pahalı olmakla kalmıyor. O daha çok gelecekte tekrar canlanacak çok yıldızlı restoranların ve nezihten otellerin zararını (fazlasıyla) karşılayacak, ancak iflasın eşliğinde olan köşedeki birahanelerin pek işine yaramayacak.

Bir insanın mesleki konumu ya da sosyal statüsü ne kadar yüksekse, o kadar kolay evden çalışabilir, çünkü burada konu büyük ölçüde masa başı bir iş. Çocuk yuvaları ve okulların kapanmasıyla ortaya çıkan bakım sorunu bu şekilde daha kolay çözülür. Düşük gelir sektöründekiler için çocuklarıyla ilgilenme olanağı neredeyse tamamen eksikti. Bu nedenle cinsiyetler arası eşitsizlik de arttı, sonuçta mesleki açıdan ödün vermesi gerekenler özellikle kadınlardı, çünkü iş ve aile artık bağdaştırılmaz hale gelmişti.

Refah Devleti için bir Sınav

Korona Pandemisi'nin ekonomik sonuçlarını tam kestirmek henüz mümkün olmamakla birlikte, bunların iki Almanya'nın birleşmesinden, belki de İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana sosyal devleti en sert sınava tabi tutacağı şimdiden görülüyor. Siyasi sorumluların son on yıllarda uyguladıkları reformların henüz başlangıcında bilincine varabilecekleri şeyler şimdi teyit edilmiş olacak: Kısmen özelleştirilmiş, kâr odaklı bir sosyal ve sağlık sistemi hastalar için en uygun tıbbi tedaviyi garantileyemez ve içinde bulunduğumuz kriz durumlarında bakım güvencesini temin edemez.

Şimdi revaçta olan ne sosyal alanda gönüllü çabalar ne de evrensel temel gelir (BGE), mevcut sosyal (sigorta) devleti için bir yedek değildir. Yoksulluk Almanya'da bireysel olsaydı, yani kolektif kaderin tersi, ve kişisel sorumluluk oluştursaydı, bir diğer ifadeyle toplumun sebebiyet verdiği bir sorun olmasaydı, o zaman hayırsever önlemlerle aşılabildi. Neoliberalizmin düşünsel-siyasi üstünlüğü altında bu çözüm yolu Anglo-Amerikan ülkelerinde tercih ediliyor. Ancak burada yapısal, kapitalist ekonomi ve toplum sisteminin içinde barındırdığı bir fenomen söz konusu ise, o toplumsal bir görev olarak görülmelidir, bir diğer ifadeyle sosyal devlet tarafından çözülmelidir.

Evrensel temel geliri (BGE) savunular, bu konseptlerini, pandeminin sıra dışı koşullarının konvansiyonel olmayan çözümler gerektirdiği gerekçe-

siyle tanıtıyor. Berlin'de korse tasarımı yapan Tonia Merz tarafından başlatılan bir imza kampanyasında evrensel temel gelirin kişi başına ayda 800 ila 1.200 Avro bandında yarım yıl için hayata geçirilmesi talep ediliyor. Amaç binlerce insanın sosyal yıkımını engellemek ve aynı zamanda kitlesel alım gücünü ayakta tutmak. Bu küçük işletmeci BGE için hiçbir zaman bu kadar uygun bir anın yakalanmadığını belirtiyor. Ancak burada bir konseptten söz edilemez, çünkü birkaç düzine BGE modeli mevcut. Ve temel gelirin denenmesi de mümkün değil, çünkü o sosyal sisteminin yapı ilkelerine ters duruyor. İmza kampanyasında ödenmesi istenen belirsiz para tutarı gibi, önerinin toplamı da belirsiz kalmıştır.

Antik Yunanlılar ünlü filozoflarının dile getirdiği ve bugün de geçerli olan şu sözlerini biliyorlardı: Bir ülkede adalet olacaksa, eşit olanlara eşit ve eşit olmayanlar da eşitsizlikle davranılmalı. Eğer Steinberger Gölü civarında villası olan

birine sabit miktar olarak 1.000 Avro ve aynı tutar kendi kentinde bu parayla uygun bir daire bulamayan bir Münihliye ödenirse, sosyal adalet yarı yolda kalmış olur. Varlıklıkların temel gelire ihtiyacı yok ve yoksullar için o yeterli değil. Bu nedenle evrensel temel gelir adil, yeterli ve amaca uygun değil.

Evrensel temel gelir, ondan yararlananların iş, gelir ve varlık koşullarını hesaba katmaz. Hepsini aynı kefeye koyulduğundan, sosyal soruna göre uyarlanmış çözümler dışlanır. Özellikle Korona Pandemisi gibi karmaşık bir kriz durumunda, sosyal devlet, konjonktürel gerileme nedeniyle sınırlı olan kaynakları ve beklenen vergi kayıplarını alacağı önlemlerde tam ayarı tutturmaya çaba göstermelidir. Burada evrensel temel gelir, neoliberal *Chicago School*'un kurucusu Milton Friedman tarafından geliştirilen helikopter parası kadar hatalıdır, en azından sosyal kademelere ayrılmadığı sürece -iyisi helikopterler yerde kalsın!

İstisnaları durumlarında ve kısa bir geçiş dönemi için bile evrensel temel gelir mantıklı değildir, çünkü o (paylaşım) sorunlarını çözmez, hatta yenilerini dahi yaratır: Temel gelirin miktarı ne kadar olsun? 83 milyon insan sadece yarım yıl boyunca ayda 1.000 Avro alsa, devlet bunun için 500 milyar Avro ayırmak zorunda kalırdı. Bu, federal devletin 2020 yılında toplamda yapmak istediği harcama miktarıdır - Pandemi ile mücadele ve Covid-19 koruma önlemleri için kabul edilen katma bütçe buna dahil. Evrensel temel gelir kimin ödensin? Yalnızca Almanlara mı? Özellikle bu ülkedeki en yoksullar Alman vatandaşı değil ve paranın havale edilebileceği genelde bir banka hesapları bile yok onların. Temel gelir nasıl yeniden finanse edilecek?

BGE destekçileri bu konularda hiç hemfikir olamamıştır, çünkü onlar farklı siyasal çizgilerin propagandasını yapmaktalar, hatta kısmen zıt yönlü hedefler gütmekteler. Neoliberaler temel

geliri herkesi kapsayan, toplu sözleşmeleri, yasal iş güvencelerini, asgari ücretleri ve sendikaları gereksiz hale getirecek devlet destekli bir ücret olarak kavrarken, bazı sosyal hayalperestler bunun aksine, siyasal iktidar sorununu ele almadan ve mevcut ekonomi ve toplum sistemini temelden değiştirmek zorunda olmadan kapitalizmde komünizmi hayata geçirmeyi ümit ediyor.

Kaynak

- Butterwegge, Christoph:

Die zerrissene Republik

Wirtschaftliche, soziale und politische Ungleichheit in Deutschland, Weinheim/Basel 2020

- Butterwegge, Christoph:

Krise und Zukunft des Sozialstaates

6. Aufl. Wiesbaden 2018

- Butterwegge, Christoph/Rinke, Kuno (Hrsg.):

Grundeinkommen kontrovers

Plädoyers für und gegen ein neues Sozialmodell, Weinheim/Basel 2018

Çeviri: PoliTeknik

Prof. Dr. Claus Melter | Bielefeld Meslek Yüksekokulu

Yoksulluk, Irkçılık ve Sağlık - Korona Krizi'nin Görünümleri

ABD'nde ırkçılık, yoksulluk ve ölümlerin ilişkili olduğu çok açık, genelde ve özellikle Korona Pandemisi zamanlarında (New York Times 2020). Afro Amerikalı olarak görülen insanlar yoksulluk hastalık ve erken ölümlerden fazlasıyla etkileniyor. Irkçılık deneyimleri de sağlık için bir risk oluşturuyor.

Bu durum yoksulluğun hasta ettiği ve erken ölüme neden olduğu Almanya için de geçerli (bkz. Robert Koch Enstitüsü 2014). Ve göçmen, siyah, Müslüman olan ya da sığınmacı geçmişine sahip insanlar olarak görülenler, fazlasıyla yoksulluktan ve ırkçı ayrımcılıktan ve böylece ölümlerden daha sık etkileniyor (Federal hükümet 2017, federal devletin Irkçılıkla Mücadele Dairesi 2018). Yoksulluk ve ırkçılığın neden olduğu kalıcı sağlık yükünün yanı sıra, güncel olarak ırkçı eylemlerin yoğunlaştığını saptamak olanaklı (Amnesty International 2020; Die Zeit 2020).

Hanau'da 2020 başında Gökhan Gültekin, Sedat Gürbüz, Said Nessar Hasemi, Mercedes Kierpacz, Hamza Kurtović, Vili Viorel Păun, Gabriele Rathjen, Fatih Saraçoğlu, Ferhat Unvar ve Kaloyan Velkov'a (https://rat-fuer-migration.de/2020/02/21/stellungnahme-zu-hanau-es-wird-hoehste-zeit-rassismus-beim-namen-zu-nennen/) ve Nisan 2020'de Celle'de Arkan Hussein Khalaf'a karşı gerçekleştirilen ırkçı cinayetler (https://www.nds-fluerat.org/42848/aktuelles/erklaerung-nach-der-toetung-von-arkan-hussein-khalaf-in-celle/), ırkçı tehdit gerçekliğini ve duygusunu daha da arttırdı. Dışarı çıkma yasakları ve şirketlerin kapanması da sosyal ve ekonomik eşitsizliği derinleştirdi. Aynı durum eğitim ve iş için geçerli.

Yoksulluk ve ırkçılığın neden olduğu ayrımcılığa yapısal, kurumsal olarak nasıl karşı koyulabilir?

Komşuluk ilişkilerinde dayanışmanın yanı sıra, bir tarafta Göç Konseyi üyeleri Yasemin Karakaşoğlu ve Paul Mecheril'in insanların yoksulluk, seksizm ve ırkçılık nedeniyle eşit olmayan, farklı küresel ve yerel kırılma noktalarını/zedelenirliğini öne çıkardığı bir açıklaması var (Rat für Migration 2020). Diğer tarafta Amnesty International (2020b) ya da bazı girişimlerin (Netzwerk rassistische Migrationspädagogik Baden Württemberg 2020) okunmaya değer, somut eylem önerileri mevcut.

Yapısal olarak ekonomik, eğitime dönük, sosyal, cinsiyetle ilgili ve ırkçı ayrımcılıklar güçlendiriliyor ve bunlar küresel ölçekte ve Almanya'da ele alınmıyor, daha çok göz ardı ediliyor.

İnsanlık Çağında (Anthropozän), insanlar yalnızca doğaya ve hayvanlara zarar vermiyor, ayrıca belirli "diğer" insanlara da. Özellikle yaşlı insanlar sistematik biçimde ayrımcılığa tabi tutuluyor ve bir yük olarak görülüyor, Yeşiller Partisi'nden Boris Palmer'in yaptığı gibi (Tagesspiegel 2020). İnsan hayatının sözde eşit değerde olmadığını ve işgücünün tüketilebilirliğini savunan mantık Korona tartışmalarında tekrar tekrar devreye giriyor.

Birçok kişi, daima ırkçılık ve seksizmle el ele yürüyen Nasyonal Sosyalist hasta cinayetleri ve engelli düşmanlığı tarihinden (bkz. Melter 2020) tüm insanların eşit ve tüm hayatların korunması gerektiği sonucunu çıkarmadı.

Geriye kalan bu adaletsizliğin dile getirilmesi ve somut dayanışmadır. Gele-

cek yıllarda 8 Mayıs günü, Holokost'tan kurtulan Esther Bejarano ve Nazi Rejimi Zulmüne Maruz Kalanlar Derneği'nin - Antifaşistler Birliği'nin (VVN - BdA) başlattığı çağrıya göre, faşizmden kurtuluş tarihi olan 8 Mayıs 1945 vesilesiyle tüm Almanya'da anma ve uyarı günü olarak resmi bayram yapılmalı (https://www.change.org/p/8-mai-zum-feiertag-machen-was-75-jahre-nach-befreiung-vom-faschismus-getan-werden-muss-tagderbefreiung-bkagvat-bundesrat).

Güncel faşizme ve ırkçılığa istinaden 8 Mayıs 2020 için ülke genelinde ırkçılığa karşı protesto çağrısı yapıldı. Amaç ırkçı yapılara, kurumlara ve eylemlere karşı daha fazla adım atmaktır: https://www.buko.info/artikel/1931-tag-des-zorns. Ver ırkçılık çerçevesinde ayrıcalıklı olan „beyazlar“ ırkçılığa karşı kendi katkılarının ne olduğunu düşünmeli.

Milliyetçilik ve ırkçılıkla mücadele hiç olmadığı kadar gerekli, AB'nin sığınmacılara kapıları kapatma politikası ve de NSU davasında mahkemenin sunduğu, kurban ailelerini hayal kırıklığına uğratan gerekçeli karar bunu gösteriyor (https://taz.de/Urteilsgruende-im-NSU-Prozess/!5682676/).

Polis, yargı ve Anayasayı Koruma Teşkilatı'nda ve de eğitim sistemi ve iş piyasasında görülen kurumsal ırkçılıkla etkin bir biçimde uğraşılıyor ve göçmenlere karşı AB politikası sürdürülüyor. Sivil toplumun ırkçılığa ve milliyetçiliğe karşı baskısı bu nedenle daha da artmalı, Corona'ya rağmen ve Corona nedeniyle!

Belgeler:

Amnesty International (2020): https://www.amnesty.de/informieren/aktuell/deutschland-coronavirus-keine-rechtfertigung-fuer-rassismus (Recherchedatum 01.05.2020)

Amnesty International (2020b): https://www.amnesty.de/deutschland-aktiv-gegen-rassismus-zeiten-von-corona-das-kannst-du-jetzt-tun

Antidiskriminierungsstelle des Bundes (2018): Diskriminierungserfahrungen in Deutschland. Ergebnisse einer Repräsentativ- und einer Betroffenenbefragung. Nomos Verlagsgesellschaft (Baden-Baden) : http://www.antidiskriminierungsstelle.de/SharedDocs/Downloads/DE/publikationen/Expertisen/Expertise_Diskriminierungserfahrungen_in_Deutschland.pdf?sessionid=10A4B3C4CDFB05AF8B6E35E1FBBA2DC9.2_cid322?__blob=publicationFile&v=6

Bundesregierung (2017): Fünfter Armuts- und Reichtumsbericht. Berlin. https://www.armuts-und-reichtumsbericht.de/DE/Bericht/Archiv/Der-fuenfte-Bericht/fuenfter-bericht.html (Recherchedatum 01.05.2020)

Die Zeit (2020): https://www.zeit.de/kultur/2020-02/coronavirus-rassismus-chinesen-anfeindungen-aengste-diskriminierung (Recherchedatum 01.05.2020)

Melter, Claus (Hrsg.) (2020): Krankenmorde im Kinderkrankenhaus „Sonnenschein“ in Bethel in der NS-Zeit? Weinheim/ Basel: Beltz

Netzwerk rassistische Migrationspädagogik Baden Württemberg (2020): 27. Newsletter. Tübingen. file:///C:/Users/sara/Downloads/NL_NWRKMP_April_2020.pdf (Recherchedatum 01.05.2020)

New York Times (2020): https://www.nytimes.com/2020/03/15/world/europe/coronavirus-inequality.html (Recherchedatum 01.05.2020)

Rat für Migration/ Yasemin Karakaşoğlu und Paul Mecheril, Vorsitzende des Rats für Migration (2020): Stellungnahme: Sars-CoV-2 und die (un)gleiche Vulnerabilität von Menschen. Stellungnahme von Yasemin Karakaşoğlu und Paul Mecheril, Vorsitzende des Rats für Migration. Bremen/Bielefeld. https://rat-fuer-migration.de/2020/04/14/sars-cov-2-und-die-ungleiche-vulnerabilitaet-von-menschen/ (Recherchedatum 01.05.2020)

Robert Koch Institut (2014): Soziale Unterschiede in der Mortalität und Lebenserwartung. Berlin https://www.rki.de/DE/Content/Gesundheitsmonitoring/Gesundheitsberichterstattung/GBEDownloadsK/2014_2_soziale_unterschiede.pdf?__blob=publicationFile (Recherchedatum 01.05.2020)

Tagesspiegel (2020): https://www.tagesspiegel.de/wissen/coronavirus-in-deutschland-krankenstand-in-epidemie-zeit-regelrecht-explodiert/25560996.html

Çeviri: PoliTeknik

Prof. Dr. Michael Klundt | Hochschule Magdeburg-Stendal

Dünden Bugüne Yapısal Şiddetin Kökenleri -

Toplumsal ve Bilimsel Bağlamların Çoğunlukla Aydınlatılmamış Tarihi Boyunca Doludizgin bir Koşu

Son zamanlarda cereyan eden farklı şiddet taşkınlıkları karşısında gösterilen medyatik, politik ve bilimsel tepkilere bakıldığında, şiddetin çoktan sosyal yapılar demirlemiş olduğunu değil de, salt dilden ve de internetten, ama her şeyden önce toplumsal kanatlardan çıktığını düşünesi geliyor insanın neredeyse. Bertolt Brecht'in de bir zamanlar yazdığı gibi, barbarlık barbarlıktan doğmaz: "Acımasızlık, acımasızlıktan değil, aksine onsuz yapılamayacak ticaretten doğar" (1935). Bu durum, aşağıda, toplumsal, burjuva orta sınıf olarak adlandırılan kesimden gelen ünlü entelektüeller örnek verilerek betimlenecek.

Siyasal bilimlerin ve sosyolojinin büyük öncü düşünürlerinden Max Weber, 1894'te Freiburg Üniversitesi'ndeki ilk dersi vesilesiyle yaptığı ve 1895'te yayımlanan konuşmasında şunları söylemiştir: »Gelecek kuşaklara barışı ve insan mutluluğunu değil, ulusal özümünün korunması ve onun yücelmek üzere terbiyesi için *sonsuz savaş* bırakmalıyız¹. 19. yüzyılın sonunda Weber, Alman Emperyalizmi'nin çıkarları doğrultusunda, milliyetçi hamleyle süper güce dönüşmek için uluslararası sınıf rejiminin keskinleştirilmesini talep etmiştir. Sözde gelecek kuşaklar adına ya da çıkarına şu ikazda bulunmuştur: »Çocuklarımız ilk etapta onlara bırakacağımız ulusal ekonomik örgütlenmenin tarzından *değil*, aksine onlar için dünyada kazanacağımız ve miras bırakacağımız, dirseklerini kullanacakları alanının genişliğinden bizi tarih önünde sorumlu tutacak².

Yazar Ernst Jünger, Weber'in ilk ders çerçevesindeki sunumu baskıya girdiği tarihte doğdu (1895-1998). Ne Birinci Dünya Savaşı yenilgisi, ne de Almanya'nın İkinci Dünya Savaşı sonrası kayıtsız şartsız teslim olması, savaşın bu ateşli savunucusunu milliyetçi militarizminden vazgeçirememiştir. Günümüz yeni ve aşırı sağının bu idolü Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra örneğin şu nu açıkça yazmıştır: »Halkımızın esas

çekirdeği, yalnızca bizim birinci geleceğimiz bir dünyanın iyi bir dünya olabileceği umudunu yitirmeyecektir³. Jünger bu emperyalist kibrin ruhuyla sonraları faşizmin önünü açanlardan biri olmuştur. Faşizmin rövanşist hazırlıkları için şunu dile getirmiştir: »Resmi mercilerce iyi ayarlanmış yurtseverlik ve de ona karşı çıkan güçler, tüm katmanlardan şeytanca alevlenen, halka ve anavatanına inanç tarafından yutulmalı, farklı hisler taşıyan herkes kâfir damgasıyla dağlanmalı ve yok edilmelidir. Ne kadar millî ve hatta milliyetçi olsun azdır. Bayraklarına bunu yazan bir devrim, bizi daima saflarında bulacaktır⁴. Böylece, henüz Weimer Cumhuriyeti döneminde, kendine taktığı adla »Nasyonal Sosyalizm'in« ideolojilerinin temel ilkeleri, kökleri kurutma talepleri ile imha uygulamaları yüceltilerek ifadesini bulmuştur.

Yeni Sömürgecilik ve Savaş

Weber'in ilk ders vesilesiyle yaptığı sunumdan yaklaşık 100 yıl sonra (yani 1992'de) eleştirel rasyonalizm olarak adlandırılan akımın, yeni olguculuğun ve değerlerden yalıtılmış bilimsel yargıların büyük savunucularından Karl Rai-

mund Popper, görünüşte daha açık görüşlü ve ilerici, ama şiddeti daha az yüceltmeyen bir açıklama yapmıştır. Soguk Savaş'ın ardından ve Birinci Körfez Savaşı'ndan bir yıl sonra, dünya siyasetindeki durumlara dönük yeni sömürgeci bakışını ortaya koydu. Buna göre »liberal Batı« eski sömürgelerini »çok hızlı ve çok ilkel biçimde özgürleştirdi, ve bu devletleri »bir çocuk yuvası« gibi kendi hallerine bıraktı⁵. Çocuk bilimleri bakış açısından burada çocuklar, çocuk yuvaları, devletler ve topyekün halklar hakkında hangi imgenin aktarıldığını sormak gerekir. Her halükârda Popper için bütün bunlardan çıkan sonuç: »Burada barış için savaştan çekinmemeliyiz⁶. O günden bu güne, Batı Afrika'dan Orta Doğu'ya kadar bombalanmaya devam eden »çocuk yuvalarına« insanlığın bıkmadan yorulmadan alışması gerekti. Ve »teröre karşı savaşın« belli bir zaman dilimine, 2001'den 2015'e kadarki süreye ve belli bir bölgeye (Afganistan, Irak, Pakistan'a) bakıldığında, uluslararası doktor örgütlerinin o dönem için »Body Count« (savaşta ölen düşman sayısı; redaksiyonun notu) üzerine araştırma raporları, bir milyonu aşkın savaş kurbanı saptandığını belirlemiştir (bu rakamlar, »öz-

gür Batı'nın« kurduğu »terör karşıtı ittifakın« salt bombardımanları ve zayıflatılmış uranyum mermileri nedeniyle gıdaları ve suyu zehirlenen, hastaneleri yıkılan, hastalık ve açlık gören ve erkenden ölümle buluşan milyonlarca çocuğu içermemektedir⁷.

Egemenliğe Eleştirel Yaklaşan Bilim

Sayıları bu denli çok olan sözde değerlerden yalıtılmış bilimsel yargılar karşısında şiddet, egemenlik ve sömürüyü eleştiren öncüllerini, yöntem, hedef ve çıkarlarını gizlemeyen bilim insanlarını ele almak doğrudan rahatlatıcı olur. Öyle ki Marx'ın »Hegel'in Hukuk Felsefesinin Eleştirisi'ne« göre, »*koşulsuz buyruk*, insanın aşağılanmış, köleleştirilmiş, yalnız bırakılmış, hor görülmüş bir varlık olduğu *tüm koşulları yıkmaktır*⁸, ki bu, (erken dönem) Weber'in - Ernst Jünger'den söz etmeye bile gerek yok - ve (geç dönem) Popper'in aklından geçenlerin tam da karşıtıdır.

Marx'ın yaklaşımı Weber, Jünger ve Popper'in milliyetçi savaş hayallerini salt reddetmek ve çürütmek için değil, aksine onu sosyoekonomik formasyonundan hareketle açıklamak için de olanak sunuyor: Sosyal Demokrat Rudolf Hilferding 19. yüzyıl sonu ile 20. yüzyılın başında kapitalizmin ve emperyalist dünya sisteminin toplumsal esaslarını araştırmıştır. 1910'da yayımlanan »Finanzkapital« adlı kitabında ararak tekel görünümüne bürünen sanayi ve banka sermayesi birleşimlerini incelemiştir. Hilferding her iki sermayenin kaynaşmasına »finans kapital« adını vermiş ve onun siyasal, ekonomik ve ideolojik yapılarını ve de yan etkilerini ele almıştır. O böylece, kapitalizmin serbest rekabetten emperyalist çağın tekeli kapitalizme dönüşmesini konu alan ilk temel yapıtlardan birini yazmıştır - bir bakıma bu ilk emperyalizm teorilerinden biriydi. Hilferding sömürgeleştirmenin ve silahlanmanın artması nedeniyle sadece siste-

mik savaş tehlikesine değil, aksine finans kapital için gerekli yayılcılık çabalarına ve de uluslararası ilişkilerde doğrudan ya da dolaylı şiddet politikalarının meşrulaştırılması amacıyla ideolojik değişikliklere de işaret etmiştir - ki erken dönem Weber, Jünger ve geç dönem Popper'in görüşlerine tekrar dönmüş oluyoruz. Hilferding, eski özgürlük ideallerinin, liberalizm ideolojisinin, »finans kapital« özgürlük değil, aksine egemenlik istediği için emperyalist çağın burjuvazisi tarafından kenara atıldığını saplıyor⁹. Kısaca: Her kim insanların onurunu ve insan haklarını, hatta yaşam hakkını inkâr ediyorsa, o buna uygun etkili bir gerekçe ihtiyacı duyar. İrkçi ideolojiler ve milliyetçi tasarımlar bu amaç için mükemmeldir. »Şimdi ideal görünen şey, kendi ulusunun tüm dünya üzerindeki egemenliğini güvence altına almaktır, içinden türediği sermayenin kâr etme çabası kadar sınırsız bir uğraşıdır bu. Sermaye dünyanın fatihi oluyor, ve her yeni ülke ile, aşılması gereken yeni bir sınır feth ediyor. Bu çaba ekonomik bir zorunluluk haline gelmekte, çünkü her geride kalış, finans kapitalin kârını düşürüyor, rekabet gücünü zayıflatıyor, ve bu da nihayet daha küçük ekonomi alanının büyükler tarafından haraca bağlanmasına neden olabilir. Bu finans kapital ekonomiyi gerekçelendirilerek,

ulusların kendi siyasal kaderlerini tayin ve bağımsızlık hakkını artık tanımayan ve insan çehresi taşıyan herkesin eşitliğine dair demokratik inancın ifadesi olmayan, ulusal düşüncesinin ideolojik açıdan o ulusal ölçekteki garip bükümüyle meşrulaştırılıyor. Tekelin ekonomik önceliği, daha çok kendi ulusunun sahip olması gereken öncelikli konumunda yansısını bulur. O diğer uluslara kıyasla seçilmiş ulus olarak yansır. Demek ki yabancı ulusların şiddet yoluyla alt edilmesi son derece doğal yoldan gerçekleştiği için, egemen ulus bu egemenliğini

Hilferding, bu rejimler 1920'li ve 30'lu yıllarda iktidara gelişlerini henüz kutlamadığında öngörmüştü. Güncel bir nedenle bu analizler ne yazık ki günümüzde de oldukça önemli ve demokrasiye, sosyal eşitliğe ve barışa değer veren herkesin onları dikkate alması gerekir. Böylece daha yaşlı SPD üyesi Hilferding, Weber, Jünger ve Popper'in ve daha genç SPD üyesi Sarrazin'in ideoloji ve işlevinin kolayca aydınlatılmasına ayrıca katkı sunabilir. Çünkü her kim Avrupa'yı yatırıma elverişli bölge kriterlerine göre düzenler, şurada ya da

HER KİM İNSANLARIN ONURUNU VE İNSAN HAKLARINI, HATTA YAŞAM HAKKINI İNKÂR EDİYORSA, O BUNA UYGUN ETKİLİ BİR GEREKÇEYE İHTİYAÇ DUYAR.

sıra dışı, doğal özelliklerine borçlu görmektedir, yani ırk özelliklerine. Böylece ırk ideolojisinde finans kapitalin egemenlik çabası için doğa bilimlerine bürünmüş bir gerekçe ortaya çıkmaktadır ve o, eylemlerinin doğa bilimlerine dayalı koşullarını ve zorunluluğunu kanıtlamış olur. Demokratik eşitlik idealinin yerini oligarşik egemenlik ideali aldı¹⁰. Bu gelişmenin faşizm gibi otoriter rejimlerin doğmasına kadar uzanan saldırgan ve antidemokratik etkilerini

burada savaş yürütür ve AB'nin krize giren devletlerine refah şövenizmi tarzında yaklaşırsa, o Sarrazkinizm'de kendine uygun ideolojiyi bulur (yazar Sarrazin ve kinizim sözcüklerini birleştiriyor; redaksiyonun notu).

Öte yandan yıllardır Michel Pinçon ve Monique Pinçon-Charlot tarafından araştırılan zengin ve yoksul arasındaki sosyoekonomik şiddet ilişkileri de dikkate alınmalıdır. Bu eski CNRS araştır-

ma direktörleri, »Olağanüstü bir Sosyal Yıkımın Zaman Çizelgesi« adlı sosyolojik çalışmalarında »zenginlerin şiddetinden« söz etmekte (»La violence des riches. Chronique d'une immense casse sociale«, Paris 2013). Onlar son on yılların neoliberal yeniden yapılandırmasının, sözcüğün gerçek anlamıyla insanı çöpe attığını, onları mahvettiğini, değersizleştirme ve aşağılamayı vücutlarına ve kafalarına kazıdığını belirtiyor. Bu esnada yılgınlığın ve kinciğin arttığına değiniliyor. Belirsiz bir yüze sahip bir hasmın eseri olmaktan uzak, bu sınıf şiddetinin aktörleri, stratejileri ve mekanları - ve hükümette siyasi sorumluları - olduğu belirtiliyor. Bu nedenle onlar »de faire la critique du 'bourgeoisisme'« yi acilen gerekli görüyor (Pinçon/Pinçon-Charlot 2013, S. 239 ve akabindeki). Ancak siyaset, medya ve bilim alanındaki sesler son yıllarda şiddet ve onun toplumun sosyal ve ideolojik bölünmesine dayalı temelleri hakkında konuştuklarında, burjuvazizm olarak anılan duruma yöneltilen bu eleştiri akıllarına gelmemektedir.

¹ Weber, Max (1988) [1894/95]: Der Nationalstaat und die Volkswirtschaftspolitik. In: ders.: Gesammelte Politische Schriften. 5. Aufl. Stuttgart, S. 1-25, S. 14; Herv. i.O. 2 a.g.e.

³ Almt, Harich, Wolfgang (2018/[1945/46]): Der falsche Frieden. Gegen Innerlichkeit und Kriegsverherrlichung. Frühe Feuilletons aus dem Kurier zeigen Wolfgang Harich als polemisches Talent, kaynak: junge Welt v. 29.10.2018 (Nr. 251), S. 12-13, S. 13.

⁴ a.g.e.

⁵ Popper, Karl R. (1992): »Kriege führen für den Frieden«. Interview mit Olaf Ihlau, kaynak: SPIEGEL Nr. 13 v. 23.3. (46. Jg.), S. 202-210, S. 208.

⁶ a.g.e., S. 205f.

⁷ bkz. International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW Germany), Physicians for Social Responsibility (PSG Washington DC) & Physicians for Global Survival (PGS Ottawa) (Hg.) (2015): Body Count - Opferzahlen nach 10 Jahren »Krieg gegen den Terror«: Irak - Afghanistan - Pakistan, 1. Auflage, deutsche Version, Berlin 2015; verfügbar unter: http://www.ippnw.de/commonFiles/pdfs/Frieden/BodyCount_internationale_Auflage_deutsch_2015.pdf, S. 17ff.

⁸ MEW (1972ff.): Marx-Engels-Werke Bd. 1-42. Berlin, MEW 1, S. 385; Herv. i.O.

⁹ Hilferding, Rudolf (1947/1910): Das Finanzkapital. Eine Studie über die jüngste Entwicklung des Kapitalismus. Berlin, S. 502.

¹⁰ a.g.e., S. 504.

Dr. Yeşim Kasap Çetingök | Goethe Üniversitesi / Frankfurt am Main

Psikanalizde Kendi ve Diğeri ile Kurulan İlişkinin Niteliği ve Ebeveyn Eğitim Stilleri

Bebeklik döneminde (0-2 yaş arası), çocukların bakımını üstlenen kişiyle kurduğu ilişki, ki bu genellikle geçerli toplumsal düzende anneleri oluyor, onun zihinsel ve duygusal gelişimi için oldukça önemlidir. Bu ilk bağlanma ilişkisinin niteliği özellikle psikanaliz kuram çevresinde incelenen bir konudur. Melanie Klein ve Winnicott Freud'un psikanaliz kuramını geliştirerek bu konuyu ele almıştır. John Bowlby de bu konuda çeşitli gözlem ve araştırmalar yürütmüştür. Ebeveyn eğitim stillerinde gerçekleşen bu bağlanmanın niteliği diğer kişilerle ilişki kurma biçimini nasıl etkileyebilir?

Mahler, yeni doğan bebeğin anne ile „psikolojik erime“ halinden söz etmektedir. Bu birliğin kopması ile bireyselleşme süreci başlamakta ve anne ile kurulan bağın niteliği, çocuğun kişilik gelişimini önemli ölçüde belirlemektedir. Bu ilişkinin daha derinlemesine incelenmesi, hem çocuklarda, hem de yetişkinlerde görülen psikopatolojik tablolarla bağlantısı Bowlby'nin „Bağlanma Kuramı“nı ortaya koymasıyla mümkün olmuştur. Bu bağlanma biçimleri yetişkinlikte de etkin olup, diğerleri ile ilişki kurma örüntülerini, ilişkilerden beklentilerini belirlemekte ve yeni ilişkilerini içsel çalışma modelleri ile kendi beklentilerine uygun kurgulanmasına neden olabilmektedir. (Shaver ve Mikulincer, 2009) Uyum ve kendi sınırlarını belirleme konusunda denge bulabilen çocukların yetişkinlik dönemlerinde „sağlıklı“ ilişki kurabildiğinden söz edilmektedir. Mahler bu bağlamda bir çelişkiden; ayrılma-birleşme çelişkisinden bahsetmektedir. *Bağımsız bir benlik* geliştirme arzusu anne tarafından korunma arzusu ile sürekli bir çatışma halindedir ve bu süreçtir. Bir yandan bağ ihtiyacımızı gidermek, diğer yandan da kendimizce özgür davranmak yaşamamız boyunca bize eşlik edecektir. Ama bunun bilinçli olarak farkında değilizdir. Bu bağlanmanın niteliği hakkında güvenli/özerk, kayıtsız ve saplantılı bağlanma türlerinden söz edilmektedir. *Güvenli bağlanma*, bakım veren kişinin koruma, rahatlatma çocuğu cesaretlendirme davranışları ve çocuk bunlara ihtiyaç duyduğunda ona yanıt vermesi ile oluşmaktadır. (Shaver ve Mikulincer, 2009). *Kayıtsız bağlanma* biçiminde, çocuğun yakınlık ve koruma ihtiyacı hissettiğinde bakım veren kişinin, ihmalkâr ve cezalandırıcı davranmasına maruz kaldığı belirtilmektedir. *Saplantılı bağlanma* biçiminde ise, çocuğun bakım veren kişinin dikkatini çekebilmek için yüksek sesle ve ısrarla ağlamasının ya da olası ayrılık ve destek kaybına karşı aşırı duyarlı olmasının, bakım veren tarafından ödüllendirilmesi ile oluşmaktadır. Güvensiz ortamlarda ise çocuklar farklı stratejiler, ikincil bağlanma stratejileri geliştire-

bilmektedir. Bu ikincil bağlanma stratejilerinden biri *aşırı etkinleştirme*, diğeri ise *etkisizleştirme* (Shaver ve Mikulincer, 2009). *Aşırı etkinleştirme*, bakım veren kişinin tutarlı şekilde ulaşılabilir ve yanıtlayıcı olmadığı durumlarda etkin olmakta ve çocuk bu kişiye ulaşabilmek için sürekli alarm durumunda olabilmektedir. Bu durumda çocuğun ihtiyaç ve duygularının şiddetini artırması söz konusudur; ki bu çocuğun duygularının daha da bozulmasına neden olabilmektedir. *Etkisizleştirme* ise yanıtlayıcı olmayan bakım veren kişiden kaçınarak duyulan acıyı ve engellenme hissini en aza indirmeyi hedeflemektedir. Çocuğun bakımını üstlenen kişilerin yakınlığa, ihtiyaç duymaya ve bağımlılığa karşı cezalandırıcı davranışları, bu stratejinin kullanılması-

nı artırır ve bunu çok ileri bir derecede geliştirirler. Bu davranış biçimlerinin çocuklarda travma etkisi yaratabileceğinden söz edilmektedir.

Bağımsız (otonom) olma ile yakın olma (bağ kurma) arasında hassas bir dengenin olduğu düşünülürse, sekteye uğrayan kendini özgür ve otonom hissetme ihtiyacı daha sonra farklı şekillerde kendini gösterecektir. Yetişkinlik döneminde bağ kurulan kişinin dikkatini ve ilgisini çekmek için aşırı etkinleştirme yöntemi kullanılabilir. Çocuklukta bilinç dışına kaydedilen duygusal sarsıntının etkisiyle güvenli bir bağ kurabilmek umuduyla farkında olmadan sürekli deneme eğiliminde olmak mümkündür. Ancak bu kendisini zıt biçimde; ötekilerle iç içe geçme iste-

ta ve patojen etkilere yol açabilmektedir. Örneğin obsesif kavramıyla fiziksel ya da ahlaki bir hor görülmeye maruz kalan bir çocuğun travması tasvir edilmektedir. Bu durumda yetişkinlik döneminde sapkın bir şekilde diğer kişilerin merhamet isteğini duyana dek onu kontrol etmek ve baskı altında tutmak istenebilir; yakın ilişki kurulan diğer kişiyi, etkisiz bırakana dek ona boryun eğdirmek söz konusudur. Bilinç dışında birbirine karşı iki rol birden oynanmaktadır: Biri kötülük yapılan mağdur çocuk, diğeri kendisini savunmak için kötülük yapmak isteyen bir çocuktur. Bu, kişiyi bozguna uğramış çocukluğundan bu yana yöneten bir travmadan doğmuş, sağlıklı bir kurgudur. Bireyin dönüşümlü olarak mağduru ve saldırganı oynadığı bu bilinç dışı düşünce, kişisel bir strateji olarak hayata geçirilebilmektedir (Nasio 2019). Otonom olma isteği ebeveynler tarafından reddedilen çocuk, uğradığı düş kırıklığını başlarda, kendini ana/baba tarafından hangi şekilde reddedilmiş hissetmişse, yine o şekilde ve aynı nüanslarla ifade edebilmektedir. Oysa diğeri ile ilişkilerin, hangi türde olursa olsun, iyi gitmesi için kişilerin hem bağ kurabilmeleri; hem de bu ilişki içinde kendilerini temsil etme becerilerine sahip olmaları gerektiği söylenebilir.

Ebeveynlerin aşırı otoriter tutumlarının ve uyum gösterme beklentilerinin psikanaliz kuramı ile açıklanan etkileri dikkate alınırsa, „sınırlar dahilinde özgürlük“ eğitim ilkesinin ebeveynler tarafından benimsenmesi yerinde olacaktır. (Schneewind / Böhmert 2016) Bu ilke ile çocukların bağımsız bir benlik geliştirme ihtiyaçlarını karşılamak ve onlarla güvenli bağ kurarak dengeli kişilik gelişimlerine katkıda bulunmak mümkündür. Bu ilkeye göre yetişen çocuklar, kendi bireysel ihtiyaçlarının ciddiye alındığı konusunda - belirli sınırlar dahilinde olsa da - önemli bir deneyime sahip olacaklar, bağımsız bir benlik geliştirebilecek ve özgüvenleri güçlenecektir.

BEBEĞİN KENDİSİNE DİKKAT ÇEKEBİLMEK İÇİN OTONOM ŞEKİLDE GERÇEKLEŞTİREBİLECEĞİ TEK DAVRANIŞ AĞLAMAKTIR.

na yol açabilmektedir. Böyle durumlarda kişi aşırı derecede kendi kendine yetmeye çalışabilir. Kişi bağ kurma ihtiyacını reddedip yakın ilişkilerden uzak durarak bağlanma ihtiyacının aktive olmasını engelleyebilir (Shaver ve Mikulincer, 2009). Ancak yaşanan sarsıntının (travma) duygusal izleri bilinç dışına kaydedilmiştir.

Ebeveynlerin çocuğun dengeli gelişimini empati kurarak teşvik edemediği durumlarda, çocuk anne ve babasıyla ilişkisinin iyi gitmesi için sorumluluk almakta ve aşırı uyum gösterebilmektedir. Ancak bireyselleşmeleri mümkün olmamaktadır. Bebeğin kendisine dikkat çekebilmek için otonom şekilde gerçekleştirebileceği tek davranış ağlamaktır. Sadece bağıran ebeveynlerini etkileyebilir. Onlar buna tepki vermezler ve onu bağırma terkedersen, bebek davranışının etkisiz olduğu ve yaşamını davranışıyla etkileyemediği tecrübesini yaşayacaktır. Bu yetişkin devresine kadar etkisi olabilecek derin bir çaresizlik hissidir. Özellikle daha sonraki dönemlerde çocuk anne ve babasını otoriter olmaları nedeniyle etkileyemediği durumlarda bu çaresizlik duygusu etkin olacaktır. Çocuğu uyum göstermeye zorlayan, çocuğa hiç bir özgürlüğün tanınmadığı bu eğitim stilinde ebeveynler çocuklarının davranışlarını ve gelişimini onları aşağılayarak, kısıtlayarak veya cezalandırarak etkilemeye çalışırlar. Bu ilkeye göre davranan ebeveynler sonuçta eğitimde zor kullanmak zorunda kalırlar. Ebeveynleri ile böyle bir ilişki kurmak zorunda kalan çocuklar, bu ilişkiyi sürdürebilmek için doğalarında ki uyum sağlama yeteneğinin kapsamı-

ğı ile kendini gösterebilir. Aranılan çocuklukta erişilemeyen güven verebilecek bakım veren kişidir (Ettema, Derksen ve van Leeuwen, 2010). Psikanaliz kuramında, aşırı koruyuculuk ve sevgi göstermenin de çocuklarda aynı duygusal sarsıntıya sebep olabileceği belirtilmektedir. Ayrılık ve yalnızlık hislerine karşı, kişinin kendi özelliklerini karşısındakine yansıtarak kişiler arası sınırları bulanık hale getirmesi anlamına gelen bu durumu Klein, „*yansıtma özdeşim mekanizması*“ olarak isimlendirmektedir. Bu durumda ilişki yaşadıkları kişilere fazla bağımlı olup, ihtiyaçları karşılanmadığında hızlıca kaygı ve öfke hissetmek mümkündür. Bu temelde özerk bir birey olmaktan, hiç kimsenin onları sınırsızca sevip koruyamayacağı gerçeğinden kaçmak anlamına gelmektedir. Oysa yetişkinlik döneminde bir birey olarak ayrılmış olmak, aynı zamanda tek olduğuna dair bir farkındalık gerektirmektedir ve bunun yarattığı boşluk, üzüntü ve haset gibi duygular, başka bir değişle varoluşsal yalnızlık bireyselliğin bir parçası olarak karışımıdır.

Psikanaliz yaklaşımında travma kavramı ile bu davranış biçimleri açıklanmaya çalışılmaktadır. Travma; dile getirilmesi mümkün olmadığı ve özümsememediği için güçlü bir uyarılmanın sert etkisinden oluşan bir olay olarak görülür. (Nasio 2019). Travmatik olan, sonrasında neden olduğu etkilerden itibaren belirlenebilir, yani ancak sonradan, etkilerin varlığından itibaren çocukluk ya da erişkinlik travması saptanabilmektedir. Her travma kalıcı bir şekilde ruhsal süreçte kaybolmak-

Kaynakça

- Ettema, E. J., Derksen, L. D., & van Leeuwen, E. (2010). Existential loneliness and end-of-life care: A systematic review. *Theoretical Medicine and Bioethics*, 31, 141-169.
- Nasio, J.-D. (2019). Evet, Psikanaliz iyileştirir. Yakın Kitabevi.
- Shaver, P. R., & Mikulincer, M. (2009). An overview of adult attachment theory. In J. H. Obegi, E. Berant (pp.17-45). New York: The Guilford Press
- Schneewind, K.A. / Böhmert, B. (2016). Freiheit in Grenzen, 3 Bde. 3 DVDs.

Can Aydın

Amerikan Bağımsızlık Mücadelesi (3)

Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi'nde listelenen suçların muhatabı Kral III. George'du, Britanya parlamentosu değil. Her ne kadar bağımsızlığın ana nedenlerinden olan acımasız vergi yasaları parlamento tarafından geçmiş olsa da. Krala olan bu kişisel sesleniş, üçüncü tekil şahıs zamiri "o" kullanımıyla perçinlenir. Krala yönelik bu suçlamalara bazı örneklerse: barış zamanlarında koloni topraklarında Britanya askeri birliklerini bulundurmamak, halka ait özel mülkiyetlerde bu birliklere barınma sağlamak ve özellikle Boston Katliamı'na ithafen, halka şiddetle müdahale eden, hatta can ve mal güvenliğini gasp eden birlikleri adil bir yargılamadan muaf tutmaktı. Bununla birlikte, koloniler arası ticarete zarar vermek, koyları ve sahilleri kullanılmaz hale getirmek, kasabaları ateşe vermek, yabancı askeri birlikleri koloni topraklarına gönderip kolonideki vatandaşlara gözdağı vermek de bildirgede sıralanmış suçları arasındaydı. Bu birliklere bir örnek olarak, Hessen Kassel Prenslığı'ndan gönderilen Alman taburları verilebilir. Britanya Kralı III. George aynı zamanda Amerika kolonilerinde anarşi ve iç karışıklıkları kışkırtmakla suçlanıyordu. Bunu da içerdeki isyancı ve ayaklanmaya müsait azınlıklara silah vermekle başarıyordu. Afrika'dan getirilen siyahi köleler ve çeşitli Amerikan Yerli kabileleri bu gruplara örnek olarak verilebilir. Bahsedilen son grup bağımsızlık bildirgesinde "tek harp yöntemleri, bütün yaştan, cinsiyetten ve koşuldan insanları sorgusuz sualsiz yok etmek olan merhametsiz Kızılzilleri vahşiler" olarak anılıyordu. Bu bire bir alıntıdan da anlaşılacağı üzere 1776 yılında kuruluşunu Britanya'nın acımasız ve baskıcı yönetimiyle meşurlaştıran Amerika, kıtanın asıl sahipleri olan yerli halka olan tavrının ironikliğini görmemekteydi, ki Afrika'dan gelen kölelerden bahsetmiyorum bile. Bildirgenin retoriği her ne kadar temsil eşitliği ve haklara dayansa da bunların

sadece kurucu babalar gibi beyaz erkeklerle Tanrı tarafından bahşedilmiş haklar olarak görüldüğünü unutmamak gerekir. Köleliğin kaldırılması için daha 100 yıla yakın süre, kadınların oy kullanması için de daha 150 yıla yakın süre geçmesi gerekcekti.

İlginçtir ki, bildirgedeki insan haklarını ilgilendiren tek umut ışığı, Bildirgenin son halinden çıkarılmıştır. Thomas Jefferson kendi taslağına Atlantik'teki köle ticaretiyle ilgili "insan doğasına karşı açılan acımasız savaş" demiştir. Jefferson kralın kendine bir zararı dokunmayan bu insanların özgürlüğünü elinden almasına hakkı olmadığını söylüyordu. Robert J. Allison, köle ticaretiyle ilgili kısmın, III. George'a karşı listelenen suçlamalardaki en uzun bölüm olduğunu söyler. Kral kolonidekileri köle almaya zorlamış, bununla da kalmayıp özgürlüğü elinden alınmış bu insanlara silah vererek, onları bizzat kendinin zorla köle aldırıldığı Amerikalılara karşı ayaklanmalarını istemiştir. Bildirge için bir araya gelen kongre bu kısmın üzerini çizmeye karar verdi. Bildirge, Britanya ve Amerikan kolonileri arasındaki bağın tamamen kopmasıyla bitti. 4 Temmuz 1776'da bildirge kabul edilmiş ve hemen 500 kopyası basılmıştır. Bu yazılı kopyaların başlığı şu şekildedir: "Amerika Birleşik Devletleri Temsilcilerinden Bir Bildirge". Böylelikle yeni kurulan ülkenin resmi adı tarihte ilk defa kağıda basılmış oldu. Bağımsızlığın ilan edilmesinden sonra, yeni Amerikan vatandaşları, kolonilerdeki Britanya İmparatorluğu sembollerini yırtmış ve yakmışlardır. III. George'ın New York'taki heykeli New Yorklu kadınlar tarafından parçalara ayrılmış ve yaklaşan savaşta mermi olarak kullanılmak üzere eritilmiştir.

Buarada Britanya İmparatorluğu'nun gönderdiği 30.000 kişilik ordu Amerikan topraklarına varmak üzereydi. Bu ordu sayısal olarak Avrupa dışında gönderilmiş en büyük Avrupalı askeri güçtür. General Washington ordusu-

nun iyi eğitilmiş ve iyi donanımlı İngiliz birliklerine karşı çok fazla şansı olmadığını biliyordu. General William ve kardeşi Amiral Sir Richard Howe İngiliz ordusunun başındaydılar. Amerikalılar için bir felaket sayılabilecek Long Island savaşının ardından Washington ve adamları Brooklyn'de kapana kısılmışlardı. Fakat hava koşulları Amerikalılardan yanaydı ve New York'un üzerine inen kalın bir sis perdesi, Washington'u Howe ve adamlarının erişiminden uzak tuttu. Washington ve 5000 civarında adamı kalın sis perdesi altında Manhattan'a kaçırılmayı başardı. Fakat bu kaçış New York'un 7 yıl sürecek bir İngiliz işgaline girmesi anlamına gelecekti.

Savaş Britanya'nın lehinde devam etmekteydi. 16 Aralıkta yani bağımsızlığın ilanından sadece 5 ay sonra, Alman birlikleri Washington Kalesi'ni ele geçirdiler. Vaziyet Amerikalılar için iyi gözüküyordu. Bağımsızlığın ilanından 5 ay sonra Amerika Birleşik Devletleri'nin ordusu, Britanya İmparatorluğu ordusunun gücü altında eziliyordu. Ordusunun başarılarından sonra, Howe adamlarının dinlenmeye ihtiyacı olduğunu düşündü ve kışı New York'taki karargahlarında geçirme kararı aldı. Amerikalıların umudu giderek azalıyordu. *Makul Düşünce*'nin yazarı Thomas Paine insanların umudunu ayakta tutmak için çabalıyordu. "İnsanın ruhunu deneyen zor zamanlardayız". Bir İngiliz olarak, Paine Amerikalılara tarihten İngiltere'nin yenilgiyle ayrıldığı örnekler verdi. Paine kurucu liderlerden çok, normal vatandaşlarla konuşmayı yeğliyordu, ona göre makul düşünce halka aitti. Bu amaçla Paine toplam 13 tane kitapçık yayınladı, serinin adını da *Amerikan Buhranı* koydu.

Amerikalılar gerçekten de büyük bir buhranın içindeydiler. General Washington savaşın seyrini değiştirme imkanının her geçen gün azaldığını biliyordu. Acele hareket etmek zorundaydı ve böylece o ve 2400 askeri bir Noel

gecesi Delaware Nehri'ni botlarla geçtiler ve şafak sökerken düşmana saldırdılar. Bu düşmanlar kamp kurmuş Alman birlikleriydi, Washington 1000'e yakın Hessen Prenslığı askerini esir almıştı. Bu zafer New Jersey'deki halkın uyanmasında yardımcı oldu. Bazı Alman ve İngiliz askerler halka karşı oldukça vahşi ve acımasız davranıyorlardı. Kadınlara cinsel saldırılarda bulunuyor, özel mülkiyet hakkını görmezden geliyor ve halkın değerli eşyalarını çalıyorlardı. Washington ve adamları bu çalınan eşyaları sahiplerine geri verdiler. Bu zaferinden sonra Washington Alman birliklerini salıverdi. Bunların yarısından fazlası Avrupa'ya geri dönmeyip yeni kıtada kalmaya karar vermişlerdir. Benjamin Franklin ucuz ve bol Amerikan toprağının bu insanlar üzerindeki çekiciliğinin farkındaydı. Bu yüzden orduyu terk eden Alman birliklerine ücretsiz toprak önerilmesini istedi. Bu kararı da New York'ta satılan tütün paketleri üzerine Almanca olarak bastırttı.

20 Kasım 1783'de General Washington Harlem Nehri'ni geçerek Manhattan'a 7 yıldan sonra giriş yaptı. Yenilmiş Britanya ordusu hala yepyeni durumda olan kırmızı ceketlerini ve cilalı tüfekleriyle Staten Island'dan gemiye binerek yeni dünyayı terk ettiler. New Yorklu bir kadın iki ordu arasındaki keskin farkı şöyle açıkladı: Amerikalılar oldukça yorgun ve pespaye gözüküyorlardı, Britanya ordusuysa sanki askeri bir geçit törenine gelmiş gibiydi.

Amerika'nın bağımsızlık savaşı en sonunda kazanılmıştı ama Amerikalılar için asıl sınav şimdi başlıyordu. Pek çok yönden Amerika Avrupa'dan çok farklıydı. Öncelikle toprakları çok büyük ve nüfusun okuma yazma oranı Avrupa ülkelerine kıyasla bir hayli yüksekti. Bununla beraber Avrupa'da olmayan kölelik sistemi vardı. Amerika Birleşik Devletleri bütün farklı yönleriyle ve vadettiği vicdan özgürlüğüyle daha pek çok konuda dünyadan farklı olma-ya devam edecekti. ■

Çeviri: PoliTeknik

Prof. Dr. Heinz Sünger | Wuppertal Üniversitesi

Korona Günlerinde Toplum ve Sosyal Politika

Şu anda dünya genelinde cereyan eden şey, cereyan etme biçimiyle, algılanma, işlenme ve siyasal olarak kavranma ve şekillendirilmeye çalışılma tarzıyla, – en azından – Avrupa söz konusu olduğunda ve Federal Almanya özelinde, onların özel toplumsal ve de sosyal politik yapıları ve süreçleri tarafından belirlenmektedir.

Burada genel olarak, -faşizmden sonra tarihsel süreçte gelişmiş - bu toplum formasyonunun günümüzdeki durumundan hareket etmek gerekir. Adorno 60 yıl önce yazdığı „Son oyunu anlama girişimi“ adlı denemesinde, bir Beckett Analizi'nde (Yazın Üzerine Notlar II kitabı, Suhrkamp Yayınevi), günümüzde dahi toplumumuzun yapıları için geçerli olan şöyle bir saptamada bulunmuştur: „Burjuva toplumun geç aşamasındaki mantıksızlık kendine birşey kavratılması karşısında dik kafalıdır; bu toplumun ekonomi politik eleştirisinin kendi mantığından hareketle yazılabilirdiği o eski zamanlar, ne güzel zamanlardı. Çünkü onu artık hurdaya çıkardı ve yerine sanal olarak doğrudan tasarrufu getirdi“ (Sayfa, 192).

Son haftalarda yapılan deneyimlerin ardından çıkarsamalarda bulunmak ve yaşananı bir bağlama oturtmak mantıklı görünüyor. Benim için önemli olan, son „finans krizi“ ve onun değerlendirilmesi ile neyin betimlenebildiği ve incelenemediği arasında bağlantı kurmaktır.

Bu zamanlarda cereyan eden şeyleri betimlediğimizde önemli bir çıkış noktasını bulmuş oluruz. „The Power Elite. Inequality, Politics and Greed“ (A. Shipman/J. Edmunds & B. Turner, Londra 2018) başlıklı yeni bir araştırma, giriş bölümünde, sihirli Para Ağaçları 2008'de birer testere talaşına dönüşen bir avuç olağanüstü varlıklı bankerin ve fon yöneticisinin nasıl oldu da sosyal ve sağlık alanlarındaki başka insanların ancak hayal edebileceği miktarda kamu desteğiyle sevindirildiği sorusunu yöneltmenin belirleyici olduğuna işaret ediyor. Ve araştırma yazarları demokratik seçimlerle gelen hükümetlerin %1'lik kesime - ya da sıralamada daha güzide konumda olan yaklaşık %0,1'e - pazarın çöküşünden sıyrılmasına, ki geleneksel olarak bu kesim sermayesini kaybedecekti, neden izin verdiğini (kendilerine) soruyor? Ve bu yaşananlardan sonra Amerika, Avrupa ve Asya'daki seçmenler, elitlere karşı gelen geleneksel partiler yerine, neden elit kesim üyelerinin arkasında toplanmıştır? Seçilmemiş az sayıda insanın, o zamana kadar demokratikleşme, sosyal eşitsizlik ve toplumsal hareketlilik alanında sağlanan ilerlemeleri tersyüz edecek kadar siyaset ve ticarete egemen olmasını mümkün kılan şey neydi? (Sayfa IX).

Bu sorunun yanıtı net olarak neoliberalizmin toplumun ve devletin tüm alanlarına yerleşmesi tezinde yatmaktadır - onun toplum ve sosyal politikalar için doğurduğu bilinen sonuçlarla. Bunlar faşizmin son bulmasından beri - içerdikleri bütün çelişkilerle - Batı Almanya'da sağlanan tüm kazanımların - Federal Almanya için konuşacak olursak - sosyal devlet ilkelerinin değiştirilmesi ya da son bulmasıyla günümüze dek sürdü ve hâlâ da devam ediyor. Demek ki devleti sosyal devlet biçimiyle de bir çekişme alanı olarak görmek önemli. Bu süreç geçen yüzyılda, seksenli yılların başında SPD/FDP hükü-

mir (daima ve her yerde vergi politikalarında değişiklik gündemdedir, örneğin varlık vergisinin kaldırılması ve gelir vergisi oranlarının düşürülmesi, katma değer vergisi oranlarının arttırılması). Bunun anlamı, o bilinen „pastanın“ yeniden giderek daha eşitsiz paylaşılmasıdır, bu nedenle de artık günümüzde 120 yıl önce görülen eşitsizlik ilişkileri olduğunu belirtmek durumundayız.

Şu andaki Korona Krizi için bir tarafta ulusal çerçevede ve de AB bağlamında ilginç olan şey, varolan sorunların işlenmesi/aşılması amacıyla hazır bulunan devasa tutarlarla farklı dü-

malı (burada menajerlerin nasıl zenginleşmeye devam ettiklerine değinmeye bile gerek yok).

Farklı alanlardaki politikalarla bağlantılı olarak sosyal analitik açıdan bana mantıklı görünen soru, yapısal koşullara bakıldığında neoliberalizm ile Nasyonal Sosyalizm'in - faşizmin Alman versiyonu-karşılaştırılabilirliğinin, şimdiye kadar olduğundan daha büyük bir ciddiyetle bilimsel ilgi ve analizlerin odağına yerleştirilmesi gerekip gerekmediği sorusudur?

Yukarıda ima edilen dayanışmacı ve özgürlükçü perspektif için ve her türlü komplo ideolojisini savuşturmak adına, bence Adorno'nun 1968'de „Sosyolojiye Giriş“, sosyolojik analizin nesnesi dersinde dile getirdiği bir başka değerlendirmesini anımsamak gerekir. Adorno'ya göre asıl önemli olan şey, insanın kaderini belirleyen toplumun nesnel hareket yasalarını deşifre etmektir, çünkü bunlar bir felakettir ve değişimleri gerekir. Ve diğer tarafta bu yasalar durumun farklı olması, toplumun, insanın bir şekilde içine düştüğü zorunlu bir bağ oluşturmaktan vazgeçmesi için gerekli olanağı, potansiyeli içinde barındırır. Bu bir detaylandırma ile bütünleşmiştir: Zira toplumun sosyal karakterinde açıkça birbiriyle çelişen pekâlâ bu iki momenti, yani bir tarafta onların anlaşılabilirliğini, saydam-sızlığını ve diğer tarafta nihayet yine de insani olana indirgenebilir ve o bakımdan anlaşılabilir karakterini, ortak bir momentten çıkarsayarak bir araya getirmek diyalektik bir teorinin görevidir. Bir ortak momentten çıkarsamak demek, toplumun bir bütün olarak toplumsal çalışmalarında (kaynağını bulan) toplumun yaşam sürecinden çıkarsamak demektir, ki böylece bu moment tekrar anlaşılır hale gelir“.

Demek ki şu anda yaşanmakta olan şey, muhtelif uygulamaların ve çıkarların (amaçlanmayan tüm sonuçlar dahil) neticesi olarak kavranmalı ve deşifre edilmelidir. Bu bağlamda üstesinden gelinmesi gereken önemli bir görev - ve kanımca bu „finans krizi“ ile aradaki asıl farktır -, bu krizden, bu krizin yayılma biçimlerinden anlamlı dersler çıkar(abil)mek için doğa bilimlerinin, tıp ve de kültür ve sosyal bilimin arabuluculuğunu sağlama görevidir.

ADORNO'YA GÖRE ASIL ÖNEMLİ OLAN ŞEY, İNSANIN KADERİNİ BELİRLEYEN TOPLUMUN NESNEL HAREKET YASALARINI DEŞİFRE ETMEKTİR, ÇÜNKÜ BUNLAR BİR FELAKETTİR VE DEĞİŞİMLERİ GEREKİR.

metinin (H. Schmidt) feshedilmesi ve CDU/FDP koalisyonunun hükümeti devralmasıyla başladı; bilindiği üzere bu özünde üretilen toplumsal zenginliğin sosyal politikalar ve vergi politikalarıyla aşağıdan yukarıya doğru paylaşılmasıydı. Ancak bu süreci hızlandırmak için, potansiyel birer lümpen proletarya olan Schröder ve Fischer'in sözde kırımızı/sözde yeşil hükümetinin bu habutusa uygun hareket etmesi gerekiyordu. Yapılansa reform kavramının suistimal edilerek - çünkü gerçekte restorasyon ve reaksiyon söz konusudur -, şirket-

lemlerde ve farklı kurumların çalışması ve diğer tarafta bir önceki finans krizinin „kazanancılarının“ utanmadan yüzde 10 ila 20 bandında bir kredi riskiyle çalışmayı reddetmesidir - hem de bunu üzerlerine kamu paraları yağdıktan sonra yapıyorlar.

Bu nedenle Adorno tarafından saptanan mantıksızlığıyla geç burjuva ya da geç kapitalist toplumda, rasyonaliteler ve onların görünüm biçimleriyle günümüzde nasıl çalışıldığı sorusu gündemdedir. Bu soru, içinde bir başkasını, da-

DEMEK Kİ ŞU ANDA YAŞANMAKTA OLAN ŞEY, MUHTELİF UYGULAMALARIN VE ÇIKARLARIN (AMAÇLANMAYAN TÜM SONUÇLAR DAHİL) NETİCESİ OLARAK KAVRANMALI VE DEŞİFRE EDİLMELİDİR.

ler için vergi reformu (90'ların sonu) ve adına Hartz-IV denilen reformlarla neoliberal bir politikanın kapsamlı olarak hayata geçirilmesi idi. Düsseldorf'ta bulunan Hans-Böckler Vakfı'na ait „Makro Ekonomi ve Konjonktür Araştırmaları Enstitüsü“ incelemelerinin gösterdiği gibi, şirketler için yapılan bu reform, yürürlüğe girdiği günden bu yana şirketlerin ve varlıklıların kasasına her yıl 75 milyar €aktardı. – Bu rakamı 20 ile çarpıtığımızda ortaya ilginç bir tutar çıkar, ve bilindiği üzere farklı bölgelerde çökmekte olan altyapımıza bakıldığında (girişteki alıntıya bkz.), bu tutar ile o günden bugüne çok anlamlı işler yapılabilirdi! Ancak bunlar son on yıllarda izlenen paylaşım politikalarının salt bir ögesini oluşturur ve nihayet uluslararası gelişmelerle ilişkisi de gösterilebi-

yanışmacı ve özgürlükçü bir perspektife kavuşmak için, bu toplumun üyelerinin bilinçlerinin politize edilmesi amacıyla nasıl çalışılması gerektiği sorusunu barındırıyor, yani dünya toplumu olarak?

Kanımca bunu gerçekleştirmek için bir yandan rakam oyunları ile uğraşmak gerekir - örneğin Federal Almanya'da şimdi tartışılan, AB için öngörülen parasal kaynakların büyüklüğünü hafifletmek için, yukarıda sözü edilen 75 milyar Avro'nun çarpılmış haliyle uğraşılabilir.

Diğer yandan bankaların faaliyetlerini skandala dönüştürmek gerekir; her şeyden önce hizmetlerine koşulan parasal kaynaklara bakıldığında bu yapı-

Dr. Wolfgang Bittner

Çeviri: PoliTeknik

Alman Çıkarlarını Göz Ardı Eden Alman Politikası

Hafıza zayıftır, ve Rusya'ya karşı „Almanların işlediği suç” konu olduğunda, medya onu tazelemek için hiçbir şey yapmıyor, tam aksine. Alman Cumhurbaşkanı Frank-Walter Steinmeier İkinci Dünya Savaşı'nın kurbanları anısına 1 Eylül 2019'da Polonya'nın küçük bir kenti olan Wielun'da yaptığı konuşmasında, Almanların Polonya'da işledikleri „insanlık suçundan” söz etmiştir. Steinmeier ayrıca şunu belirtmiştir: Ben Alman zorbalığının Polonyalı kurbanları önünde eğiliyorum. Ve af diliyorum (1)”.

Polonya'da büyük ilgi uyandıran şey, Kaczynski hükümetinin 1 trilyon dolar savaş tazminatını tartışmaya açtıktan sonra geçmişin henüz kapanmadığına dair güvenceydi. Steinmeier şunu vurgulamıştır: „... sorumluluğumuz hiç bitmeyecek... Hatırlamak istiyoruz ve hatırlayacağız. Ve tarihimizin bize yüklediği sorumluluğu üstleniyoruz“.

“Almanların işlediği suçun” yükü

Ancak İkinci Dünya Savaşı'ndan 75 yıl sonra anımsanan „Almanların işlediği suçun” yükünün, özellikle de finansal yönden, torunlara ve torunların da torunlarına emanet edilip edilemeyeceğini sormak gerekir. Özellikle de arşivleri ayrıntılı inceleyen yeni araştırmalar nedeniyle Almanya'nın birinci ve ikinci büyük savaşını çıkaran taraf olarak tek suçlu ülke olduğu görüşüne daha yakından bakılması gerektiği için bu soru güncellik kazanıyor (2). Buna göre Polonya'nın bu bağlamdaki suçu da henüz yeterince aydınlatılmış değil. Unutulan bir diğer husus da Alman İmparatorluğu topraklarının üçte birinin Polonya'ya devredilmek zorunda kalındığıdır.

İkinci Dünya Savaşı'nın çıkışının Varşova'da yapılan 80. yıldönümü anma etkinliklerinde, ki Rus yetkililer davet edilmemiştir (3), Steinmeier dünya da yankı bulan konuşmasında Almanya ile ABD arasındaki ilişkilere ayrıntılı olarak değinerek şunları söylemiştir: „Transatlantik ortaklığına karşı da sorumluluk taşıyoruz. Bu yıldönümünde hepimiz yüzümüzü minnettarlıkla Amerika'ya çeviriyoruz. Ordularının gücü – Batı ve Doğu'daki müttefikleriyle birlikte – Nasyonal Sosyalizmi alaşağı etmiştir. Ve Amerika'nın düşünce ve değerleri, sağgörüsü, cömertliği, bu kıtaya farklı, daha iyi bir gelecek sunmuştur (4)“.

Almanya, ABD, Rusya

Alman Cumhurbaşkanı bu alçak gönüllülüğünü Başkan Donald Trump'ı temsil eden ABD temsilcisi Mike Pence (5) karşısında şu sözlerle onaylamıştır: „Başbakan Yardımcısı, biz Av-

rupalıların hayranlık duyduğu ve bağlı olduğu şey Amerika'nın büyüklüğüdür. Bu Amerika, özgürlük ve demokrasinin olağanüstü gücünü görmesi için dünyanın gözünü açmıştır - özellikle de biz Almanların. Bu Amerika, birleşik Avrupa'ya daima ilgi göstermiştir. Bu Amerika, karşılıklı saygıya dayanan gerçek ortaklık ve arkadaşlık istemiştir”.

Bir Alman cumhurbaşkanının ABD için ve Rusya'ya karşı böylesi bir propaganda yürütmesi, eşi görülmemiş bir diplomatik hatadır. Çünkü İkinci Dünya Savaşı'nın ana yükünü taşıyan Rusya

hi yasaklayan anayasanın 26. maddesine yıllardır aldırış edilmiyor.

Üyelerini “uluslararası ilişkilerde Birleşmiş Milletler'in hedefleriyle uyumayan hiçbir şiddet kullanmamak ve ya şiddet tehdidinde bulunmamakla” yükümlü kılan NATO yönetmeliği de fiilen rafa kaldırılmıştır. Eziyet çeken Venezuela'nın komşusu Bolivya NATO'ya „küresel üye, yapılmış, Kuzey Atlantik Anlaşması daha 1999'da, Yugoslavya Cumhuriyeti'ne karşı başlatılan uluslararası hukuka aykırı saldırı savaşıyla ihlal edilmiştir. Ve bu savaşa katılmak setleri yıkmış, ordu-

ALMAN ASKERLERİ İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI SIRASINDA NAZİ ORDUSUNUN KUŞATMASI NEDENİYLE BİR MİLYON İNSANIN ÖLDÜĞÜ ST. PETERSBURG'DAN, ESKİ ADIYLA LENİNGRAD'DAN 150 KİLOMETRE UZAKLIKTAKI.

bir kez daha hakarete uğramış ve aşağılanmıştır. Rus kurbanlar için hiçbir sözcük, Moskova'dan hiçbir devlet misafiri yok. Bunun yerine 1945'te aslında Almanya'yı Nazi egemenliğinden kurtaran, ama Alman İmparatorluğu'nun ikiye bölünme sürecini yürüten, Alman Federal Cumhuriyeti'ni ön cephede bir devlet yapan ve hali hazırda egemenliğini yerleştirdiği birliklerle, zorlama ve şantajlarla kısıtlayan ABD'ne övgüler var. ABD'nin tüm dünyaya yaydığı yasa dışı ekonomik yaptırımlar ve savaşlar da başka bir yana.

Alman hükümetinin savunduğu bu ikiye bölünme, çelişkili politika Avrupa'nın bölünmesini giderek hızlandırıyor. Bölünmesi sadece Batı Avrupa ile Rusya arasında gerçekleşmiyor, aksine AB bünyesinde artık Batı Avrupa da ikiye bölünüyor: Bir tarafta ABD tarafından silahlandırılan militan Baltık devletleri, Polonya, Bulgaristan ve Romanya yer alıyor, diğer tarafta – az ya da çok – makul bir ilişki kurmaya çabalayan AB ülkeleri yer alıyor. Önde gelen Alman politikacılar tarihten ders çıkarmadıkça Almanya ve dolayısıyla Avrupa ihanete uğramış ve satılmış olacak.

Kuzey Atlantik İttifakı

Rus sınırlarında roketlere, zırhlı tümen, savaş uçağı, top ve binlerce askere sahip dev bir askeri güç inşa edildi, NATO Rusya sınırlarında 50.000 askerle tatbikat yapıyor. Alman askerleri İkinci Dünya Savaşı sırasında Nazi ordusunun kuşatması nedeniyle bir milyon insanın öldüğü St. Petersburg'dan, eski adıyla Leningrad'dan 150 kilometre uzaklıkta. Alman ordusu şu anda NATO bünyesinde Afganistan, Somali, Güney Sudan, Batı Sahra ve Kosova seferlerine katılıyor. Saldırı savaşlarının hazırlığını da-

nun anayasaya aykırı çok sayıda savaş dahil olması sonucunu doğurmuştur. Kendi yönetmeliklerini çiğneyen NATO'dan çıkmak yerine, federal hükümet Washington'dan gelen direktiflere uyuyor. Alman Başbakanı Angela Merkel, Savunma Bakanı Annegret Kramp-Karrenbauer ve Dışişleri Bakanı Heiko Maas son zamanlarda Fransız Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron ile birlikte ortak bir Avrupa ordusunun kurulmasını destekledi, bir de Alman ordusunun nükleer silahlarla donatılması da gündemde. 2017'de „daimi yapılandırılmış işbirliği“ için Avrupa askeri ittifakı kuruldu (6). PESCO adını taşıyan bu ittifakın amacı, devlet sınırlarından bağımsız olarak askeri teçhizatın süratle „Doğu Cephesi'ne“ kaydırılmasını sağlamaktır.

Silahlanma – kime karşı?

ABD Orta Menzilli Nükleer Kuvvetler Anlaşması'nı feshetti. NATO ülkelerinin askeri harcamaları akıl almaz bir rakama, yaklaşık bir trilyon dolara ve böylece Rusya'nın ayırdığı bütçenin on altı katına çıkmış olmasına rağmen, Amerika Almanya'dan askeri harcamalarını 2024'e kadar gayri safi milli gelirin yüzde 2'si oranında arttırmasını talep ediyor. Toplum önemsiz şeylerle oyalanırken, indoktrine edilir ve aldatılırken, belki de üçüncü bir dünya savaşına sürüklenirken, ABD'nin baskısı üzerine olağanüstü paralar silahlanmaya akıyor – sosyal işler, eğitim, kültür, altyapı çalışmaları vb. için kaybedilen kaynaklar bunlar.

Wladimir Putin 2001'de Alman parlamentosunda silahsızlanmayı ve Wladiwostok'tan Lizbon'a kadar uzanan ortak bir ekonomi bölgesi oluşturulması düşüncesine ilgileri çekmeye

çalıştı ve doğrudan günümüze dek barış teklifini sürekli yeniledi. Putin'in çabaları ABD ve Avrupalı ortakları tarafından reddedildi ve boykota uğradı. 1991'de Varşova Paktı'nın dağılmasından sonra ve Rus askerlerinin Doğu Almanya'dan çekilmesinin ardından, ortak bir Avrupa savunma anlaşması lehine NATO'nun da feshedilmesi yerine, o, varılan uzlaşmaya aykırı olarak Rusya sınırlarına dayanmıştır. 2014'te ABD Başkan Yardımcısı Joe Biden yaptığı bir açıklamada, Batılı sermaye çıkarlarına kapılarını açmaması durumunda Rusya'yı mahvetmek istediklerini belirtmiştir (7). Şimdi Rusya sınırlarına yerleştirilen roketlerin menzilinde bulunan Moskova beş dakika uzakta. Rusya'nın karşı önlemler almış olması kimi şaşırtmış olabilir ki. Ani bir savaş riski hakim, ancak güçlü bir barış hareketi görünürde yok.

Sendikaların, Kilise, üniversite ya da Friday-for-Future Hareketi gibi demokratik örgütlerin barış ve silahsızlanma için daha fazla çaba göstermesi önemli. Zira doğaya zarar ve nihayet insan varlığına karşı en büyük tehlike ordudan, askeri sanayiden ve devam eden savaşlardan gelmektedir. Barış ve silahsızlanma tüm çabaların odağına yerleşmediği sürece akıbet belirsizdir. Barış olmadan her şey HİÇTİR.

Kaynak

- (1) Die Zeit, 1.9.2019, <https://www.zeit.de/politik/ausland/2019-09/wielun-frank-walter-steinmeier-deutschland-polen-jahrestag-zweiter-weltkrieg>
- (2) Dazu: Wolfgang Bittner, *Der neue West-Ost-Konflikt*, Verlag zeitgeist, 2019, S. 113-135.
- (3) Vgl. ZDF, 1.9.2019, <https://www.zdf.de/nachrichten/heute/livestream-zweiter-weltkrieg-jahrestag-polen-100.html> (20.9.2019)
- (4) Der Bundespräsident, 1.9.2019, <https://www.bundespraesident.de/SharedDocs/Reden/DE/Frank-Walter-Steinmeier/Reden/2019/09/190901-Polen-Gedenken-Warschau.html> (20.9.2019)
- (5) Mike Pence, US-Vizepräsident, ehemaliger Gouverneur von Indiana: *Anhänger des Prosperity Gospel (Reichtum oder Armut sind gottgegeben)* sowie des Kreatinismus (strikte Bibelgläubigkeit) und Gegner der Evolutionstheorie. Vgl. https://de.wikipedia.org/wiki/Mike_Pence (3.2.2019)
- (6) Vgl. Spiegel Online, 13.11.2017, www.spiegel.de/politik/ausland/bruessel-23-eu-staaten-gruenden-pesco-zusammenarbeit-bei-verteidigung-a-1177685.html
- (7) Vgl. newscan, Zeitdokument: *Wir zwingen die EU zu Sanktionen gegen Russland*, 5.1.2015, www.youtube.com/watch?v=JL07uKVarB8 (25.1.2019)

Çeviri: PoliTeknik

Prof. Dr. Peter Rödler

Corona - Bilgiçlerin İsyanı ve Pippi Langstrumpf Devrinin Sonu¹

Her karmaşık sorun için basit, mantıklı ve de hatalı bir yanıt vardır.

H.L. Mencken

(Frances 2013, S. 293)

Demokrasi bireysel hakların bir demeti midir?

Koronavirüsü Pandemisi ve bu bağlamda devletin aldığı önlemlerin değerlendirilmesi üzerine bugün birçok insan kafa yoruyor. Bu tartışma resmi makamların penceresinden ve sosyal medyadan izlendiğinde, burada daima karışık görüşlerin ve karışık gerçeklerin yüzleştirildiğini saptamak olanaklı. Elbette - bakış açısına göre - önlemlerden ya da tehlikelerden etkilenen yurttaşların görüşünü dikkate almak önemli, ama tartışmanın bu bütünlüğünde pek kulanılabilir değil.

Çözüm için burada, yurttaşların ilk etapta salt anayasal hakları değil, ayrıca mantığı onların görevi olarak gerekli kılan 'erginlik' kavramı ilk perspektifi sunar. - „Sapere aude! kendi aklını kullanma cesaretini göster! [orijinalinde öne çıkarılmıştır.]“ (Kant 1784/1999, S. 20). Ancak erginliğe dair bu - en tanınmış - betimleme bu gereklilik için tek başına yeterli değildir. Erginliğin bu salt bireysel yönüne ek olarak Kant'ın savunduğu Koşulsuz Buyruk da dikkate alınmalıdır, *“yalnızca genel bir yasa dönüşmesini istediğin ilkeye göre davran”* (Kant 2010, 53 ve akabindekiler). Kant tarafından talep edilen erginlik, akıl ancak diğerleriyle ve farklı düşünenlerle bağıntısı çerçevesinde kendini tanıdığı ve sorumluluğunu üstlendiği zaman gerçekleşebilir. Günümüzde demokrasi, bireysel özgünlük ve kolektif özgünlüğün önemi arasındaki bu gerilim alanına eşzamanlı ortam ve yapıyı sunan devlet biçimi olarak kabul görüyor.

Bu ilke Başbakan Kohl'un ve Hessen Eyaleti Başbakanı Koch'un 90'lı yıllarda patlak veren bağış skandalı nedeniyle ağır yara aldı. Öte yandan güçlü ulusal ve uluslararası lobi gruplarının 'gölge gündemlerini' giderek kabul ettirmeleri, devletsel yaşam temeli olarak demokrasinin benimsenmesinin erozyona uğramasına katkı sundu². Burada yaşanan şey, ki düşünce akışı için önemli bir nokta bu, insanlar böylesi bir toplumda, dağınık olarak, sonuçta eylemleri salt kendi çıkarlarına yönelimli olacak şekilde geriletiliyor. Ve bu onların dünyaya bakışlarında ve içindeki sorunlar hakkındaki görüşlerinin tümü üzerinde iz bırakıyor.

Aydınlanmanın yanılsaması olarak dünyaya egemen olmak ve Korona Pandemisi

Bu dünya ve insan anlayışı ise dünyanın ilkece teknik kontrol altına alın-

bileceğini hayal eden 19. yüzyıl ile doğrudan bağlantı halindedir. Bu bakış açısı için ortaya çıkan genel sorunlar ilkece çözülebilir niteliktedir. Devam eden zorluklar bu bakış açısı için daima varolan bağlantılara dair bilginin eksikliğine bir ipucu verir.

Ancak 20. yüzyılın ortalarına doğru yinelenen süreçlerin, bir diğer ifadeyle tekrarlanan olayların, belli bir zamandaki bir olayın başka bir zamandaki söz konusu olayı etkileyecek şekilde vs. içi içe geçtiği, ilkece öngörülemeyen karmaşık, dinamik sistemler oluştur-

Korona Pandemisinin Işığında Bir Yaşam Gerçekliği olarak Polifaktöriyel Yineleme

Koronavirüsü'nün yayılması belli ki polifaktöriyel, dinamik bir olayın gerçekleştiğini gösteriyor. Öte yandan bu etkileşim, ekonominin de polifaktöriyel, dinamik durumuyla birlikte alınan önlemler üzerinde etkili oluyor. Böylesi koşullar altında adım atmadan önce sistemi tamamen anlamaya çalışmak boşuna, ve aynı biçimde, olaya odaklanan perspektiflerden birinin ya da diğerinin 'doğruluğunu' ya da 'yanlışlığını'

SON DAKİKA:

KORONA UZMANLARININ SAYISI İLK KEZ ENFEKSİYON KAPANLARIN SAYISINI GEÇTİ.

duğu giderek görülür hale geldi. Böylece bu durum özünde dinamik, karmaşık büyüme süreçleri olarak görülmesi gereken tüm yaşam ve toplum süreçleri için de geçerlidir.

Bu sistemlerin gelişiminde duyarlı aşamalar vardır, stabil oldukları zamanlara kıyasla artık istatistiksel betimlenebilir olmayan, aksine belki de ÖNEMSİZ (!) küçük şeylerle değişime uğratılabilen aşamalar (kelebeğin kırılganlığı tetikleyen bir kanat çırpışı), ancak değişim gelecekteki temel olarak bir süreliğine stabilize olur.

Karl Lauterbach bu durumu bir tartışma programında etkileyici bir dürüstlikle ve içinde bulunduğumuz bağlantılar için ortaya koydu. Lauterbach Almanya'daki iyi rakamların %20 oranında siyasal önlemlerden ve %80 oranında şaştan kaynaklandığını, İtalya'daki şiddetli olayların virüsün ne denli tehlikeli olduğunu çok erken ve etkili biçimde gösterdiğini, yayılmaya karşı Almanya'da erkenden önlem alınması için bunun zaman kazandırdığını ve İtalya'dan gelen haberler nedeniyle alınan önlemlerin halk içinde hemen kabul gördüğünü belirtti. Bu düşünce doğru ya da yanlış olabilir, ama en azından çok farklı etki boyutlarının birlikteliğini gösteriyor, virüsün bulaşma yolu (bugüne dek tam açıklık kazanmadı), farklı ülkelerdeki sağlık verileri, ama ayrıca kültür ve sosyal veriler, söz konusu fenomenin bağlantıları içinde oraya çıkmasına neden oluyor.

tartışmak da yararsız. Sonuçta böylesi açıklamalar daima karmaşık bir sistemdeki birçok *atraktörün** salt birkaçına, hegemonyal, sistemin tamamını neden-sonuç ilişkisine eden bir önem atfeder. Dolayısıyla böylesi bir bakış açısı otomatik olarak sığ hale gelir ve bununla da böylesi bağlamlarda gerçek dışı olur.

Buna rağmen, Korona Pandemisi çerçevesinde, sosyal ağlarla ilişkide gerekli 'özonay baloncuklarını' hazır bulunduran kendi tutumunun 'doğruluğundaki' ısrarcılık öyle biçimler alıyor ki, geçenlerde şu haber bir virüs gibi yayıldı: **SON DAKİKA: Korona uzmanlarının sayısı ilk kez enfeksiyon kapanlarının sayısını geçti.** Bu haber her ne kadar açık, kabarevari bir amaç gütsede, internetteki görüş ve öfke dalgalarına baktığımda, haberin gerçekte isabetli olduğu izlenimini edindim.

Böylesi bir olayın gerçekliğine denk düşen uygulamaya Peirce *abduktion*** (bkz. Richter 1995) diyor. Burada başlangıçta olayın olabildiğince isabetli, normalde polifaktöriyel ve diyalektiksel gerilimli, detaylı, modelimsi bir hayali kuruyor, *ancak olayı sonuçta yeterince anlamama bilinciyle bu yapıyor*. Bir sonraki adımda, bu hayal temelinde, söz konusu olay içerisinde ve karşısında eyleme geçerek bu varsayım sınanır. Edinilen deneyimler modelde değişikliklere ve iyileştirmelere yol açar ve böylece eylemler de değişir ve dolayısıyla da sonraki deneyimler de değişerek, gerisin geri modeli düzeltmek

üzere uygulamaya girer vs. Karmaşık gerçeklikle girilen bu 'diyalog' olayın izini sürmeye ve ona olabildiğince yaklaşarak uygun hareket etmeye yardım eder. Düzeltmeler savunulan pozisyon- dan kopmak demek değildir asla, aksine gerçekliğin yansıma süreçlerinin bir bölümüdür. Bu yöntemi uygulayabilme koşulları bilişsel olmaktan çok fikri güçtür, yani kararsızlık temelinde eyleme geçmeye hazır olmak söz konusudur. Kararsızlığın kabulüyle bu süreçte olanaklı hale gelen çok perspektifli konum, böylece daima bu eylemin ön koşulu olarak kendi yanılabilirliğinin bilincinde olmayı da kapsar.

Her bir aktöre değil, aksine Korona ile ilgili herşeyi içeren önlemlerin ve söylemlerin toplumsal gelişimine baktığımızda, ilk, çok kapsamlı, radikal, merkezi bir aksiyonun, siyasetin, bilimin ve ekonominin, anayasa mahkemeleri ve idari mahkemelerin yanı sıra yurttaşların aldığı konum, her politik görüşten bir takım medya temsilcisi ve çıkar grupları gibi çok farklı grupların ayrıntılı pozisyonlarının artan oranda uyarlanarak etkili olduklarını saptamak mümkün. Kendi tutumunun mutluluğundan emin olan pozisyonlar, doğru yolu bulmaya çalışan bu toplumsal dalgalanmayı felce uğratar. Bu da sonsuz siyah-beyaz tartışmalarına yol açar ve verili durum içerisinde artan ayrıntılı eyleme hiçbir katkı sunmaz, hatta üretken bir idaresini büyük bir sekteye uğratar. Durumu başarıyla ele almaksa kararsızlık temelinde eyleme geçme yeteneğini gerektirir, bu da yönetim yapıları gibi neoliberal vaatlerin de gösterdiği gibi büyük zarar gördü.

Böylesi bir 'yetkinlik' için bir tarafta temelde işlevsel bilginin ve buna uygun yeterlikli *çıktılarının* öğrenilmesine yönelimli olmayan, aksine bu öğrenimi, işbirlikli bir - ve böylece daima çok perspektifsel (!) - öğrenme kültüründen hareketle, çok çeşitli ve daima hata da içeren bir dünyayı kavrama süreci olarak şekillendiren bir eğitim sistemi önemli bir faktördür (bkz. hierzu: Elkana und Klöpper 2013). Tüm katılımcıların özgünlüğü ile grubun parıltılı, çok yönlü, genel anlamı bunun içinde paralel gelişir. Bunun dışında koşulsuz temel gelir, insanlara yaşamsal güven sunardı, ki bu, günlük hayatta kalma işlevleri dışında eğer tüm yurttaşlarda (multi-) kültürel perspektifler olanaklı kılınmak isteniyorsa, zorunludur.

'Aniden sosyalist olmak?'

- Karmaşık sistemlerin dinamik evresindeki fırsatlar: Attraktör olarak politik çalışma

Sona yaklaşırken yazının başlığını ele alalım. Karmaşık ve bu nedenle son kertede kestirilemez olan dünyayla ilgili ,haklı çıkma isteği' sorununa ayrıntılı değinildi. Ama neden şimdi Korona Krizi sırasında bu görüşler o denli kabarıyor? Ve bu görüşler neden bu hareketle kanımca yerleşik sol liberal burjuva üyesi sayılabilecek çok sayıda insandan geliyor?

Pippi Langstrumpf bu katman için güçlü, otonom bir çocuk olarak görülüyor, hem de bir kız, tabii ki ve severek kabul edilecek bir idealdir o. Ve onun federal meclise kadar ulaşan şarkısı³ - ,ben bu dünyaya vidi-vidi keyfime göre şekil veririm' -, kendimi de dahil etmem gereken bütün bir kuşağın yaşama duygusunu temsil ediyor. Duyulan bu hayranlık sırasında gözden kaçan, Pippi'nin bunu yalnızca kendi gücü ve cesaretiyle değil, aksine büyük bir kısmını babasının kendisine bıraktığı devasa altın hazineyle yaptığını unutuyor.

Aynı biçimde bizim kuşak da kendisi açısından savaşı ve bir savaşın ardından ve yeniden inşa yıllarının ekonomi mucizesiyle büyümüş olma şansını gözden geçiriyor - bizim altın kutumuz! Teknik ilerlemeyle de (Garage kids, Silikon Valley) bağlantılı olarak buradan çıkan sonuç, 'everything goes' yaşam duygusudur. Çok çeşitli yaşam biçimleri yaşanabilir görünüyordu ve iki Almanya'nın birleşmesiyle birlikte son sorun da, Soğuk Savaş, bitmiş görünüyordu. Geriye kalan riskler, Nükleer santrallerin kapatılması, iklim dostu enerji tedarikinin inşası, tüm bunlar sonunda sadece siyasetin kabul etmesini sağlamak sorunuydu ve sonunda hepsi teknik açıdan erişilebilir ve çözülebilir gibiydi. Bu kültürün baskın anı bireysel özgürlük ve de kontrol ve güvenlikti.

Bütün bu gelişmelerde ,gözden kaçan' şey - iyisi bastırılan diyelim -, insanlığın ezici çoğunluğunun bu deneyimin yanından bile geçmemiş olmasıydı, çünkü insanlık yaşamsal olarak çar-

pık koşullarda hayatını sürdürmek zorundaydı, kısmen de bizim yaşam biçimimizi ekonomik güvence altına almak için. Bunun tipik örneği Avrupa'da TTIP ve CETA'ya karşı çıkılmasıydı, ama Orta Afrika Cumhuriyeti'nin AB tarafından serbest ticaret anlaşması EPA'yı kabul etmeye zorlandığına hiç değinilmiyor. Bu anlaşma ile tarım ürünü fazlamızın o bölgede gümrük vergisi olmadan tica-

Buna karşın karmaşık sistemlerin ele alınması noktasında burada tasarlanan modeli dayanak aldığımızda ve kararsızlığımızı ve nihayet bu durumdaki bilgisizliğimizi (Korona aracılığıyla rediyalektize etmek mi?) kabul ettiğimizde, o zaman bu durumdan hareketle ortaya çıkabilecek olanaklara işaret eden sürpriz ipuçları çıkar.

■ Metroda gözlemlenen durum, en

AYNI BİÇİMDE BİZİM KUŞAK DA KENDİSİ AÇISINDAN SAVAŞSIZ VE BİR SAVAŞIN
ARDINDAN VE YENİDEN İNŞA YILLARININ EKONOMİ MUCİZESİYLE BÜYÜMÜŞ
OLMA ŞANSINI GÖZDEN KAÇIRIYOR - BİZİM ALTIN KUTUMUZ!

reti yapılabilir ve dolayısıyla ülkenin merkezi altyapısı, küçük köylüler, yaşımsal temellerini kaybediyor.

Benim için önemli olan, burada güvenliğin etkilediği yaşam ya da daha iyi bir ifadeyle deneyimleme biçimidir. Bu düşüncelerde gördüğüm, sadece işlevsellikleri itibarıyla egemen neoliberal pazar konseptine bağlı işlemeleri gereken bağımlı çalışanların değil, aksine, herşeyde önce orta sınıfın da ,statükoyu' koruyan bir katmana dönüştüğü. Alışılmış kulvarlarında ilerleyen kendi argümanlarını sıkça ve neredeyse ritüelleşmiş biçimde savunan sistem eleştirmenleri için de bu geçerli. Ve onlar bu tutumlarıyla, statükoyu tehlikeye atmadan demokrasinin kalitesini kanıtlanabilir kıldıklarından, müşterek ,alışkanlıklar binasının' inşasına katılmaktalar.

Korono Pandemisi ile herşey aniden değişti. Dünya genelinde hiç kimsenin etkisinden sıyrılmadığı belirleyici bir süreç vardı. Ve bu sürecin ekonomik sonuçları nedeniyle öngörülebilir hale gelen şey, önümüzdeki yeniden inşa sürecinin muhtemelen dünyayı eşi benzerine ancak savaşların muktedir olduğu tarzda değiştirecektir. Basit - alışılmış - açıklama modellerinde ısrarcı olan ,hep haklı çıkmak' tarzı bu perspektifte kontrolü kaybetme korkusundan başka bir şey değildir.

azından ,mesafe koyma' kuralının ilk başlarında, bir diğerinin yanından geçerken uzak durmaya çalışanların diğerinin yüzüne bakması ve gülümsemesi -maskenin ve hatta peçenin altından seçilebiliyor! - hatta bazen selam vermesi, eskiden cep telefonuyla uğraşmak her teması engelliyordu. - *Korona nedeniyle yeniden sosyalleşmek mi?*

■ Saygı duyulan ,günlük yaşamın kahramanları' çarpık koşullardaki eski konumlarına dönecek. *Korona nedeniyle toplumsal dayanışma, evrensel temel gelir ve ücret adaleti mi?*

■ Bir tarafta küçük ve orta işletmelerin desteklenmesi ve ikramiye ve kâr payı ödeyen şirketlere desteğin reddedilmesi. *Korona nedeniyle finans piyasasının pazara gerçekte katılanların lehine sınırlandırılması mı?*

■ Büyük firmalara (Lufthansa) destek verilirken, devletin bu firmalara ortak olup olmamasına ilişkin tartışma. *Eğer kamulaştırma olmayacaksa, en azından ana sanayi ve hizmetlerdeki büyük şirketlere talepler yöneltilebilir. Korona nedeniyle daha etkin devlet mi?*

■ İklim hedeflerinin dikkate alınarak yeni bir başlangıç yapılması tartışılıyor. *Korona nedeniyle yeni bir yeşil anlaşma mı?*

■ Öğrenim için Hazır bulunmanın, işbirliği ve fikir alışverişinin önemi.

Korona nedeniyle kararsızlık temelinde eğitim ve eğitim değerinin kendisinde saptanan hata ve düzeltmeler, saf öğrenim karşısında ön plana mı çıkıyor?

Tüm bunlar ütöpik mi? İflah olmaz bir iyimserin kuruntuları mı? Olabilir. Ama o kadar da umutsuz değil, çünkü karmaşık sistemlerin ısrarcı gücü yalnızca stabil aşamalar için geçerlidir. Dinamik aşamalarda ise böylesi sistemler, yukarıda gösterdiğim gibi, etkiler karşısında son derece hassastır. Verili durumda gösterilen çaba, alışılmış eleştiriden yalnızca alıntı yapılmakla yetinilmez, aksine verdiğim örneklerdekine benzer, bu dinamiği ortaya çıkaran olanaklardan hareket edilirse, çok şey başarılabilir. Gruplar bu hedefler doğrultusunda çalışmak konusunda anlaşılırsa elbette etki gücü artar.

Bu metni ailelere ve arkadaşlara bu yılki Paskalya dilekleriyle noktaltıyorum:

Bu tarz ,arızaların', içinde bulunduğumuz zaman yolculuğunda aslında hayatın bir dışavurumu olduğu görüşüneyim, bunlar DAİMA yeniyi yaratma ve dolayısıyla daima iyiye yönelme erkini taşırlar (İflah olmaz bir materyalistin çetrefilli bir tümcesi :-)

Bu anlamda, hepimiz bunların üzerinde çalışalım

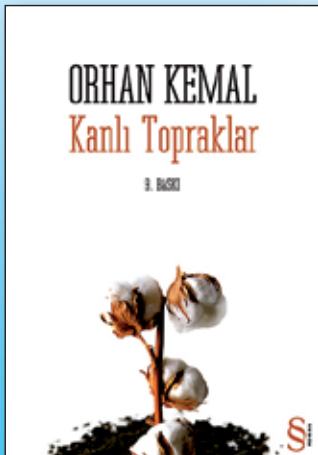
(Mesafeden Paskalya selamlarımı iletiyorum; 2020).

* Sona yaklaşan evrimsel bir süreçte dinamik bir sistemin ulaştığı nihai durum (Red. notu).

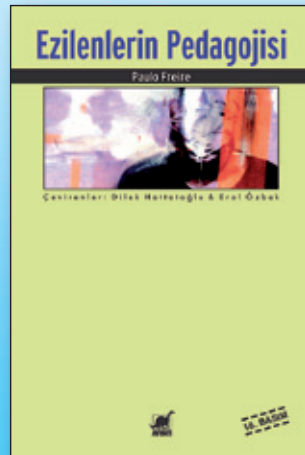
** Abduktion: Herhangi bir uzvun koronal planda orta hattan uzaklaştırılması. (Red. notu).

1. Metnin kısa ve uzun versiyonunu ve kaynak bölümünü internette bulabilirsiniz.
2. Bertelsmann Grubu'nun partiler üstü kendine ait bir Agenda-Settings' stratejisini yayımlaması büyük bir riyakârlıktır (bkz.: Rüb et al. 2009, 64 f.).
3. Roger Willemsen'e göre (Das Hohe Haus – ein Jahr im Parlament; Hörbuch) Andrea Nahles 3.9.14'te şarkının bu bölümünü Alman Federal Meclisi'nde yaptığı konuşma sırasında söyledi.

Kitaplar arasında...

Kanlı Topraklar
Orhan Kemal
Roman
9. Baskı
S Yayınları

Ezilenlerin Pedagojisi
Paulo Freire
Çevirenler:
Dilek Hattatoğlu
Erol Özbeke
Ayrıntı Yayınları

Die zerrissene Republik
Wirtschaftliche, soziale und politische Ungleichheit in Deutschland
Christoph Butterwege

Celil Denктаş

Dünden Bugüne Demokrasi (3)

Demokrasiyi bir bütünsellik içerisinde ele almak gerekir. Nedir bu bütünsellik? İnsanı ilgilendiren her şey mi? Evet! Peki ama fragmanlara ayırsak? Yani her konuyu/sorunu ayrı ayrı ele alıp demokratik dönüşümü bunların içerisinde ayrı ayrı gerçekleştirmeyi düşünsek? Evet/Hayır!? Evet; eğer tek tek fragmanları bir bütünün içerisinde, kopmaz/ayrılmaz parçalar olarak görüyorsanız, evet. Ne demektir bu? İnsanı ilgilendiren hem fiziki, hem fiziki olmayan, gelir eşitliğinden tutun da eşit söz hakkına kadar, tek tek, ama bir bütün olarak yaşamın içerisinde; o zaman, evet! Biri, diğerini tamamlamak üzere.

Hayır; eğer bu fragmanlar diğerlerinden kopartılıp birer bağımsız hak olarak ele alınacaksa, hayır. O zaman siz mevcut durumdan, yani bütünden-fragmanların içerikleriyle, biçimleriyle, bu mevcut halleriyle bir arada olmasından- şikayetçi değilsiniz, bir iki „modifikasyon“la durumu düzeltir, „devrim“e gerek duymadan yaşayıp gideriz diyorsunuz demektir. Ve bu, işte tam da bu yüzden yalnızca sizi ve kafa dengi çıkar çevrenizi ilgilendiren bir soruna dönüşmüş olur. Öyleyse kendi başınıza ve tek tek alanlar üzerinden, yani önce şunu, sonra bunu düzelterek demokrasiye varamazsınız anlamına gelir; ya da, yalnızca kendi demokrasinizi arıyorsunuz demektir.

Peki insanlık tarihi bunu ne ölçüde doğruluyor acaba?

Sınıfların ortaya çıkış ve kendi varoluşlarına ciddi bir şekilde, kıyasıyla mücadele ederek ölümü göze alarak ve öldürerek sarılmalarını bundan daha güzel başka ne doğrulayabilir ki? Konu: „Demokrasiyi Savunmak!“ olunca... Bir toplumsal sınıfın toplum üzerindeki hegemonyasını ya da, „demokrasisi“ni bir başka sınıfın zor kullanarak, yani „devrim yaparak“, yani, „bütün“de köklü bir değişikliğe giderek ancak kırabileceğini buradan çıkartıyoruz. Daha doğrusu tarihin bize gösterdiği tam da bu!

Demokrasi, insan için olan, insani taleplerin, gereksinimlerin seslendirilmesi, yükseltilmesi olarak ve sınıflar mücadelesi içerisinde anlamını buldu. Mülkiyette özelleşmenin, sermayenin, paranın egemen olduğu toplumsal düzenlerde insanın geriye itileceği açıktı. Öte yanda milyonlarca yıl doğanın her türlü tehlikesine, onu kuma çabasına karşın soyunu sürdürmeyi beceren, koskoca dünyayı yaşamına yönelik türlü çeşitli tehdide direnerek değiştirip varlığını sürdürebilen insanlık paraya mı, sermayeye mi teslim olacaktı? Olmadı! Aslında buna, olmamayı becerdi demek daha doğru olacak. Çünkü doğayı kontrol altına alırken bir yandan da -en sonunda- onunla uyumlu bir biçimde var olması gerektiğini insani özelliğini, düşünmeyi, öğrenmeyi, felsefeyi, sanatı, bilgi üretmeyi, ürettiği bilimi hayata geçirmeyi, bunun için teknolojiler tasarlayarak kullanmayı... sonuçta da sosyalleşmenin bir „idame“ olmazsa olmazı ol-

duğunu ve bu soyunu sürdürme becerisinin de ancak ortaklaşmacı bir birlikte yaşam formunu kurmasıyla başarabileceğini anladı. İnsanlık tarihi için belki oylumlu bir adım, dünya için ya da doğa için milimetrik bir „an“ nitekim!

Ama, belirleyici bir andır bu. Şifreleri çözülen sermaye artık bir daha insanlığın bir avucunu burjuva ideolojisi altında peşine takıp insanlığın başına bela olmayı sürdüremeyeceğini görmüştür. Yalnızca o mu görmüştür bunu? Onun kapitalizmin ötesinde yeni bir toplumsal ekonomik yapılanmanın devrimini yaratamaz duruma geldiğini tüm insanlık da görmüştür. Boyaları dökmüştür, cırlıçıplak kalmıştır. Kimileri 19. yüzyıl, bir uzun yüzyıl olarak niteliyor. Belki de, sermaye karşıtı düşüncenin önce siyasi bir hedefe dönüşmesi, sonra da bir programa, manifestoya bürünerek -ve bir „hayalet“ gibi Avrupa’da her köşede aynı anda kendisini gösterip- devleti değiştirme ve sönmülendirme yolunda siyasi hareketine yön vererek kendi partisini kurması hep bu yüzyılın içerisinde sığıldığından. Bir sonraki yüzyılda „en demokrasi“ diye kapitalizmin can çekişmesini uzatacak farklı, tuhaf formlar ürettirip dayatmadı değil. Hatta yirmi birinci yüzyıla girildiğinde kendi diktatörlüğünün, yani demokrasisinin, proletaryanın diktatörlüğüne, yani sosyalist demokrasiye üstün geldiğine neredeyse kendi bile inanmıştı. Ama olmadı.

Dünya Ticaret Merkezi’nin vurulmasından bugüne neredeyse yirmi yıldır en sık duyduğumuz, „Artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak!“ kerametinin bir liberal vahiye dönüşmesi, onun aslında ta 1600’lerden bu yana bir sınıfın, hayatı yaratan, yürüten sınıfın yükselişini, siyasi iktidara yürüyüşünü tarif etmiş olduğunu ortemiyor. Proletarya, siyasi programını ortaya koyarak -ve 1848 devrimlerini, Paris Komünü’nü, Ekim Devrimi’ni, kapitalist/emperyalist hegemonyanın „çift kutuplu dünya“nın sonuna rağmen uyanışına ara vermeyen üçüncü dünyadan yediği sürekli dayakla gerilemesini de arkasına alarak geleceğin tartışılmaz iktidarı olacağını gösterdiğinden bu yana artık tüm gelmiş geçmiş elitin iktidarları, paranın egemenliği ve mülkiyet, Dante’nin Infernosunun yolunu tutmuş durumdadır. Ki, kapitalizmin bu sözü edilen süreçte kendini tekrar tekrar yeni baştan kurma, yerleştirme çabası, proletaryanın birliğine karşı insafsızca yürüttüğü hem fiziksel hem ideolojik terörü, ürettiği türlü çeşitli karabasanları dünyanın en ücra köşelerine varıncaya kadar tüm halklara, insanlığa tattırması bu durumu, yani sermayenin makus(!) talihini düzeltmedi.

Üretimi her alanda, tüm boyutlarıyla toplumsallaştırma ufku -maddi üretimin yanı sıra „manevi“ üretimi de ekonomik yapının üst kurumları çerçevesinde buna katmalı- demokrasinin

„emek“ ekseninde sorgulanması sonucundan başka bir şey doğuramazdı zaten. Ve ardından da en kabul görür anlamını alması üretimi fiilen, kol gücüyle, kafa gücüyle yapan, örgütleyen, devamlılaştıran sınıfın mutlak ve doğrudan bir biçimde yaşam tarzına müdahale etmesini, topyekün toplumsal ekonomik yapıyı yenilemesini tanımlayacaktı. Gerçi bunun kaçınılmaz bir gidişat olarak kabul edilmesi de, evet, insanlığın bir, „iki yüz“ yılını daha çalacaktı; her ne denli bugün artık yalnızca bir „an“ -ve artık tek çare kaldı- olarak kabul edilecek olsa da.

Sermaye devrimini sınıfların varlığına borçludur; demokrasisini de öyle. Kendi sınıf zoruna dayandığı devletini de bu demokratik temel üzerinde kurmaya, yaşatmaya çalışmıştır. Bir devlet yönetim biçimi yaratmıştır. Ama onun ellerinde yalnızca biçimsel eşitlik temeline dayanmak gibi bir anlam taşıyan demokrasi, -burjuvazi onu kendi elleriyle büyümüş de olsa- hiçbir şekilde sınıf ayırımı koşullarına sığmaz. Öyleyse onu gerçek anlamıyla yönetim biçimine yansıtacak bir, „karşı zor“a gereksinimi vardır. „Karşı devrim“, de diyebilirsiniz, demokrasi kavramının yakasını bir türlü bırakmayan burjuvaziye nispet, „diktatörlük“ de. Sonuçta her ikisi de burjuvazinin demokrasiyi içine sokmaya çalıştığı kalıpları kıran, ona açık karşı tavır alan, boyalarını döken tanımlamalardır. Hoş, burjuvazinin ya da sermayenin yalnızca kendine demokrasisi, onun diktatörlüğü, onun karşı devrimi olarak zaten sabittir. Karşısına aldığı insanlığın gerisi, tek bir sınıf bütünü içerisinde onun yerini alacak olandır. Biçimsel eşitlikten gerçek eşitliğe, yani demokrasiye geçiş de ancak böyle mümkün olabilir. „Herkesten yeteneğine göre, herkese gereksinimine göre!“

Artık can çekişen kapitalizmde, sınıf ekzeni dışında politika üretmenin sisteme suni teneffüs bile olamayacağı anlaşılmalıdır. Kapitalizmde artık sınıf ekzeni dendiğinde de proletaryanın dışında bir başka sınıfın bırakın yeni baştan politika üretmesini, ömrünün kalan yıllarını saymak dışında yapabileceği pek bir şey kalmamıştır. Evet işte, eskisi gibi hiç olmayacak; elbette öyle! İktidar zaten emekteydi, şimdi onu biçimlendiren de, siyasal programını yapıp uygulayan da emek olacak.

Demokrasi işte budur. Üretenin yönetme hakkını kullanması. Hak mı? Doğada bulunmayan bir şeydir hak. Onu yaratırsınız. İnşa edersiniz. Özersiniz. Genişletirsiniz. Ait olduğu yere dağıtırsınız. İnsanlığın tam eşitliğe ve özgürlüğe ulaşması sürecinde de bu görevi elbette hayatı üreten, yaratan sınıf üstlenecektir ve tabii ki bunu, kendi bünyesinde büyüttüğü, geliştirdiği, koruduğu siyasi örgütü, partisi eliyle yürütecektir; ta ki insanlık, demokrasiyi soluduğu hava, içtiği su gibi olağanlaştırsana ve artık demokrasi kavramına gereksinim duymayana kadar.

DÜNDEN BUGÜNE DEMOKRASİ, YAZI DİZİSİNİN BİRİKİM KAYNAKLARI :

Ağaoğulları, Mehmet Ali, “Fransız Devrimi’nde Birey-Devlet İlişkisi (189-1794)”, AÜ-SBF Dergisi, cilt 44, sayı:3, Mart 1989, sf.195-228.

Bax, Ernest Belfort, Marat: The People’s Friend, <https://www.marxist.org/archive/bax>.

Brizon, Pierre; Emegün ve Emekçilerin Tarihi, çeviren: Cemal Süreya, Onur yayınevi, Ankara 1977.

Diderot, Denis; Felsefe Konuşmaları, çeviren: Adnan Cemgil, İş Bankası yayınları, 4. basım, İstanbul 2019.

Durmaz, Orkun Saip, “Niçin hâlâ Robespierreciyiz?”, Bilim ve Gelecek dergisi, sayı: 145, Mart 2016, İstanbul.

Diakov, V. - S. Kovalev, İlkçağ Tarihi cilt 1: Ortadoğu Uzakdoğu Eski Yunan, çeviren: Özdemir İnce, Yordam kitap, 4. basım, İstanbul Ağustos 2017.

Engels, Friedrich, Ailenin Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni, çeviren: Mustafa Tüzel, İş Bankası yayınları, 2. basım, İstanbul Mart 2019.

Engels, Friedrich, Tarihte Zorun Rolü, çeviren: Seyhan Erdoğan, Sol yayınları, 2. basım, Ankara Haziran 1979.

Erhat, Azra, “Hesiodos’un Eseri ve Kaynakları”, Hesiodos, Theogonia-İşler ve Günler, sf.81-197, İş Bankası yayınları, 5. basım, İstanbul Nisan 2019.

Foster, William Z., Üç Enternasyonalin Tarihi: 1848’den 1955’e dünya sosyalist ve komünist hareketleri, çevirmen: Can Saday, Yazılama yayınevi, İstanbul 2011.

Furr, Grover, Stalin ve Demokrasi Trotskiy ve Naziler, çeviri: Funda Hülagü, Yazılama yayınları, İstanbul 2012.

Guthrie, W.K.C., Yunan Felsefe Tarihi 1: Sokrates öncesi ilk filozoflar ve Pythagorasçılar, çevirmen: Ergün Akça, Kabalcı yayınevi, İstanbul 2011.

Hançerlioğlu, Orhan, Düşünce Tarihi, Remzi kitabevi, İstanbul 1970.

Hamuroğlu, Alp, “Büyük Fransız Devrimi”, Bilim ve Gelecek dergisi, sayı: 89, Haziran 2011, İstanbul.

Harman, Chris, Halkların Dünya Tarihi, çeviren: Uygur Kocabaşoğlu, Yordam kitap, 2. basım, İstanbul Ekim 2011.

Heine, Heinrich, Almanya’da Din ve Felsefenin Tarihi Üzerine, çeviren: Semih Uçar, Ayrıntı yayınları, İstanbul 2017.

Hesiodos, Theogonia - İşler ve Günler, çevirenler: Azra Erhat, Sabahattin Eyüboğlu, İş Bankası yayınları, 5. basım, İstanbul Nisan 2019.

Hill, Christopher, İngiliz Devrimler Çağı: Demokratik devrimdem sanayi devrimine 1530-1780, çeviren: Lale Akalın, Kaynak yayınları, İstanbul 2015.

Hmeros, İlyada, çevirenler: Azra Erhat ve A. Kadir, Sander yayınları, 4. basım, İstanbul Mayıs 1981.

Hmeros, Odysseia, çevirenler: Azra Erhat ve A. Kadir, Sander yayınları, 2. basım, İstanbul Eylül 1978.

Huizinga, Johan, Ortaçağın Günbatımı, çeviren: Mehmet Ali Kılıçbay, İmge kitabevi, Ankara 1977.

Köker, Levent, Demokrasi Üzerine Yazılar, İmge yayınevi, Ankara 1992.

Lenin, V.I., Marx Engels Marksizm, çeviren: Vahap Erdoğan, Sol Yayınları, Ankara 1976.

Lissagaray, Prosper-Olivier, 1871 Paris Komünü Tarihi, çeviri: Şule Ünsaldı, NotaBene yayınları, Ankara 2015.

Machiavelli, Niccolò, Prens, çeviren: Simge Delikanlı, Karbon Kitaplar, İstanbul 2019.

Marksist Devlet ve Hukuk Teorisi, ed.: Taner Yelkenci, NotaBene yayınları, İstanbul 2017.

Marx, Karl, Hayalet: Seçme Yazılar, ed.: David McLellan, Türkçe ed.: Güçlü Ateşoğlu (kolektif çeviri), Ayrıntı Yayınları, İstanbul 2017.

McNeill, William, Dünya Tarihi, çeviren: Alâeddin Şenel, İmge kitabevi, 6. baskı, Ankara 2002.

McPhee, Peter, Robespierre: Devrimci bir yaşam, çeviren: Süha Sertabiboğlu, İş Bankası yayınları, 2. basım, İstanbul 2018.

Montaigne, Denemeler, çeviren Sabahattin Eyüboğlu, İş Bankası yayınları, 35. basım, İstanbul 2018.

Montesquieu, Kanunların Ruhu Üzerine, çeviren: Berna Günen, İş Bankası yayınları, 3. basım, İstanbul 2019.

Okuyan, Kemal, Stalin’i Anlamak, Yazılama yayınları, 6. baskı, İstanbul 2016.

Robespierre, Maximilien, Ayaklar Baş Olunca: Jakoben söylevler, çeviren: İlhan Erman, İlkeriş yayımcılık, Ankara 2008.

Rousseau, Jean-Jacques, İnsanlar Arasındaki Eşitsizliğin Kaynağı, çeviren: Rasih Nuri İleri, Say yayınları, 16. baskı, Ankara 2019.

Rousseau, Jean-Jacques, Toplum Sözleşmesi, çeviren: Vedat Günyol, İş Bankası yayınları, 24. basım, İstanbul 2019.

Spirkin, Aleksandr, Felsefenin Temelleri, çeviren: Erki Kiroğlu, Yazılama yayınevi, İstanbul 2016.

Şenel, Alâeddin, Eski Yunanda Eşitlik ve Eşitsizlik Üstüne, AÜ-SBF yayınları, Ankara 1970.

Timur, Taner, “Sivil Toplum, Jakobenler ve Devrim”, Mülkiye Dergisi, XXIII. Cilt, sayı: 219, Kasım-Aralık 1999, Ankara, AÜ-SBF 1999.

Uslu, Ateş, “Demokrasi”, derleyen: Gökhan Atılğan ve E. Atilla Aytekin, Siyaset Bilimi: Kavramlar, ideolojiler disiplinler arası ilişkiler, sf.123-137, Yordam kitap, 2. basım, İstanbul Ekim 2012.

Usta, Sadık, Dünyayı Değiştiren Düşünürler .I.: Felsefenin şafağı Hint Çin Yunan Roma ve Rönesans Avrupa’sı, Kafka Epsilon yayınevi, İstanbul 2018.

Usta, Sadık, Dünyayı Değiştiren Düşünürler .II.: Rönesans’tan Aydınlanma’ya Yeni Bir Çağın Doğuşu, Kafka Epsilon yayınevi, İstanbul 2018.

Usta, Sadık, Dünyayı Değiştiren Düşünürler .III.: Aydınlanma, Fransız Materyalizmi, Amerikan ve Fransız Devrimleri, Kafka Epsilon yayınevi, İstanbul 2018.

Usta, Sadık, “Ortaçağ kavramı nasıl bulundu”, Odatv.com, 15/12/2019.

Bahattin Gemici | Eğitimci-Yazar

YABANCI DÜŞMANLIĞINI DURDURALIM!..

İrkçilik ve şiddet sadece Almanya’nın değil, tüm Avrupa’nın sorunudur. Kültürel uyum sorunlarının kökenini inceleyen sosyologlar; “bu konudaki en büyük engelin Avrupalının doğasında var olan ırkçı yaklaşım olduğu”na dikkat çekiyorlar. İrkçilik, dünyanın neresinde olursa olsun coronavirüsü gibi bulaşıcı ve tehlikeli olarak görülmelidir.

Fransa’da, Hollanda’da, Avusturya’da, İngiltere’de, İtalya’da, Belçika ve Yunanistan’da ve diğer AB ülkelerinde aşırı sağ giderek güçlenmekte, buna gerekçe olarak artan işsizlik ve ekonomik kriz gösterilmektedir. Hiçbir gerekçe, insan düşmanlığını haklı kılmaz. Krizlerin gerçek sorumlusu kapitalist emperyalist sistemdir; onların doymak bilmeyen kâr hırslarıdır. Saldırıların hedefinde başta Türkler olmak üzere tüm Müslümanlar ve göçmenler vardır. Tehlikede olan sadece göçmenler değil, demokrasinin ta kendisidir.

Almanya’da, 90’lı yıllarda iyice azıtan ırkçı saldırılar Hoyerswerda, Möln ve Solingen’de sürmüştü; bunu NSU cinayetleri, 2019’da Kassel Valisi Walter Lübcke’nin öldürülmesi izlemiştir. 19 Şubat 2020’de Hanau’da 9 kişinin kurşunlanması toplumu derinden sarsmıştır. 1999-2020 arası 208 insan Naziler tarafından katledilmiş, yüzlercesi yaralanmıştır. Demokrasilerde, demokrasiyi yok etmek isteyen örgütlere ve eylemlere asla yer verilemez. Tüm demokratik partiler ve kuruluşlar, göçmen örgütleri, emniyet güçleri artan tehlikeye karşı durmalıdır.

ALMAN YETKİLİLERE ÖNERİLER

■ İnsanlarımız öldürüldükten sonra saldırıları kınamak yerine, ırkçılığı ve yabancı düşmanlığını körükleyen tüm parti ve örgütleri kapatınız. NSU dosyasını açınız; saldırıların arka planını açıklayınız.

■ Seçimlerde, göçmenleri günah keçisi olarak göstermeyiniz. Kin ve nefret tohumları ekmeyiniz; toplumsal barışı bozmayınız.

■ Beş yıldan itibaren Almanya’da oturan tüm göçmenlere belediye seçimlerine katılma hakkı tanıyınız. Bizi, işlevleri son derece sınırlı olan Yabancılar Meclisi ya da Uyum Meclisi ile oyalmaktan vazgeçiniz.

■ İşsizliği, yoksulluğu önleyecek tedbirleri alınız. Almanya’nın olanaklarını yerli ve göçmen ayrımı yapmadan herkese eşit olarak sununuz.

■ Çifte vatandaşlığı kabul ediniz. Alman vatandaşlığına geçmeyi kolaylaştırınız. Siyasi partilerde ve kurumlarda göçmenler için kota uygulayınız.

■ Alman halkında göçmenlere karşı varolan önyargıları ortadan kaldırma ya yönelik toplumsal, kültürel ve sanatsal çalışmaları destekleyiniz. Kamuoyunu uyarıcı ve bilgilendirici malzemeler hazırlayınız.

■ Konut arayan göçmenlere ayrımcılık yapmayınız. Ancak bu şekilde göçmenler Almanlarla komşu olabilir ve daha kolay Almanca öğrenirler.

■ Göçmenlerin dillerine, dinlerine ve kültürlerine saygı gösteriniz. Anadili derslerini kaldırmaktan, okul bahçelerinde Türkçe konuşmayı yasaklamaktan vazgeçiniz.

■ Okullarda yerli ile göçmen öğrencilerin kaynaşması için gereken önlemleri alınız. Ders kitaplarında farklı ülkelerden gelen göçmenlerin ulusal kültürlerine ve dini inançlarına yer veriniz.

■ Anaokulundan başlayarak eğitimin bütün kademelerinde hoşgörüyü dayanan, insan haklarına saygılı, şiddete, kine ve yabancı düşmanlığına karşı bir eğitim uygulanmasını sağlayınız.

■ Yabancı düşmanlığı yapanlara, şiddet uygulayanlara karşı caydırıcı yasal önlemler alınız. Derneklerimize ve camilerimize yapılan saldırıları önleyiniz.

TÜRK GÖÇMENLERE DÜŞEN GÖREVLER

■ Çocuklarımızın ve gençlerimizin eğitimine gereken önemi verelim. Okuyan, araştıran ve düşünen bir toplum olmak için, yaşadığımız ülkede önemli mevkilere gelmek için çalışalım.

■ Almanlarla iyi bir diyalog kurmanın ve onlara derdimizi anlatmanın yolu, dil öğrenmekten geçer. Yaşımız kaç olursa olsun Almanca öğrenmek için gereken çabayı gösterelim.

■ İşimizle, davranışımızla, çağdaş giyimimizle, komşuluğumuzla ve kültürümüzle kendimizi bu topluma kabul ettirmek için gayret edelim.

■ İçinde yaşadığımız ülkenin sosyal, kültürel ve dini değerlerine, yasalarına saygı gösterelim. Barış ve uyum içinde yaşamak için elimizden geleni yapalım.

■ Türk-Alman dostluğunu geliştirmek için çaba gösterelim. Ülkemize turist göndererek bizi ve kültürümüzü daha yakından tanımalarını sağlayalım.

■ Kahvelere ve camilere kapanarak kendimizi toplumdan soyutlamayalım. Siyasi partilere, sendikalara ve diğer sivil toplum örgütlerine üye olalım. Buralarda sorunlarımızı dile getirelim; haklarımızı almak için mücadele edelim. Almanya çapında güçlü bir Türk toplumu oluşturalım.

■ Alman vatandaşı olan yurttaşlarımızın seçimlere katılmalarını ve demokratik partilere oy vermelerini sağlayalım.

ÖRGÜTLÜ VE TEDBİRLİ OLMALIYIZ

Yabancı düşmanlığı ve ırkçılık, bizi uzun yıllar uğraştıracak bir sorundur. Türk toplumu olarak aramızdaki görüş ayrılıklarını bir kenara bırakarak birlik olmalı; her türlü olumsuz durumları hesaba katarak önlem almalıyız. Bu toplumda barış içinde bir arada yaşama ve kendimizi ezdirmemek için; sokak sokak, mahalle mahalle örgütlü ve tedbirli olmalıyız.

Yabancı düşmanlığına ve ırkçılığa karşı çıkan yerli, göçmen tüm kişi ve kuruluşlarla kalıcı girişimler oluşturmaları; kent, eyalet ve federal düzeyde örgütlenmeli; haklarımızı yasal ve demokratik yollardan aramalı, şiddet olaylarına asla meydan vermemeliyiz.

Değerli Okurlar, PoliTeknik üç yeni dilde yayınlarını sürdürüyor!

Yeni gazeteler
PoliTeknik
çalışmalarının
uluslararası bir boyuta
taşınmasına
katkı sunacak ve
“Eğitim Haklarının
Genişletilmesi”
Projesi ile el ele
gelişecektir.

PoliTeknik International, PoliTeknik Português ve PoliTeknik Español

artık e-paper ve ayrıca

www.politeknik-international.org ve
www.politeknik-portugues.org

üzerinden hazıranda ikinci sayılarıyla
okurlarla buluşuyor

Farklı ülkelerden oraokul ve üniversite öğrencileri, öğretim
üyeleri ve eğitim sendikası çalışanları yayın kurullarındaki
faaliyetlerini geliştirmeye devam ediyor

PoliTeknik International

- Kumar Ratan (Hindistan)
- Tamralipta Patra (Hindistan)
- Akash Yadav (Hindistan)
- Ashley Mabasa (Güney Afrika)
- Yonela Mlambo (Güney Afrika)
- Dr. Derya Özkul (İngiltere/Türkiye)
- Can Aydın (Almanya/Türkiye)
- Malathie M. Seneviratne (Sri Lanka)
- Hewa G. Cyril (Sri Lanka)
- Vihara Perera (Sri Lanka)

Politeknik Português

- Prof. Dr. Alexandre M. T. da Silva (Brezilya)
- Camila Antero de Santan (Brezilya)
- Joana Maria Kastle Silva (Brezilya)
- Mikael Menezes (Brezilya)

Politeknik Español

- Prof. Dr. Vernor Muñoz (Kosta Rika)
- Laura Camila Beltran Cañon (Kolombiya)
- Harby Andrés Tujillo Vargas (Kolombiya)